

Datum
2020-05-26

Antal sidor
69

Årsredovisning 2019

Torsby kommun

Godkänd av kommunfullmäktige 2020-05-25 § 44

Innehållsförteckning

1	Ordförande har ordet.....	5
2	Politisk organisation.....	7
3	Den kommunala koncernen.....	9
4	Förvaltningsberättelse.....	10
4.1	Omvärldsanalys	10
4.1.1	Svensk ekonomi	10
4.1.2	Kommunernas ekonomi	10
4.1.3	Torsby kommuns ekonomi	10
4.2	God ekonomisk hushållning	12
4.3	Kommunens miljöarbete.....	13
4.4	Kommunens kvalitetsarbete.....	13
4.5	Vision och mål	16
4.5.1	Målavstämning	16
4.5.2	Målområde infrastruktur/kommunikationer	17
4.5.3	Målområde samhällsservice.....	19
4.5.4	Målområde boende och livskvalitet.....	22
4.5.5	Målområde näringslivsklimat.....	23
4.5.6	Målområde kompetens och kvalitet	24
4.5.7	Målområde hållbar utveckling	25
4.6	Kommunens verksamheter.....	27
4.6.1	Kommunfullmäktige.....	27
4.6.2	Kommunstyrelsen	27
4.6.3	Barn- och utbildningsnämnden.....	29
4.6.4	Socialnämnden.....	30
4.6.5	Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	31
4.6.6	Valnämnden	32
4.6.7	Överförmyndarnämnden	33
4.7	Driftsredovisning.....	34

4.7.1	Jämförelse av nettoutfall mot nettobudget och prognos.....	34
4.7.2	Analys av nettokostnadsutveckling.....	35
4.8	Koncernens bolag.....	36
4.9	Finansiell analys.....	39
4.9.1	Årets resultat.....	39
4.9.2	Känslighetsanalys.....	40
4.9.3	Finansnetto.....	40
4.9.4	Skatter och bidrag.....	41
4.9.5	Verksamhetens nettokostnad.....	41
4.9.6	Pensioner.....	42
4.9.7	Eget kapital.....	42
4.9.8	Soliditet.....	43
4.9.9	Likvida medel.....	44
4.9.10	Finansieringsgrad.....	44
4.9.11	Utveckling av nettokostnader.....	45
4.9.12	Investeringsredovisning.....	46
4.10	Väsentliga personalförhållanden.....	47
4.10.1	Kommunens personal.....	47
4.10.2	Sjukfrånvaro.....	50
5	Räkenskaper.....	52
5.1	Redovisning för kommunen och koncernen.....	52
5.1.1	Resultaträkning.....	52
5.1.2	Balansräkning.....	52
5.1.3	Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser.....	54
5.1.4	Fem år i sammandrag, kommunen.....	54
5.1.5	Kassaflödesanalys.....	56
5.1.6	Redovisning VA-verksamhet.....	57
5.1.7	Redovisningsprinciper.....	59
5.1.8	Begreppsförklaringar.....	60
5.1.9	Noter.....	61

5.1.10	Revisionsberättelse	67
--------	---------------------------	----

1 Ordförande har ordet

Vi har nu stängt böckerna och tagit fram bokslutet för 2019. Tiden efter valet var turbulent när det gäller regeringsbildningen och det har fått stora återverkningar även på kommunalpolitiken. Den budget som drevs igenom i riksdagen av M och KD med stöd av SD i december 2018 och som ledde till stora förändringar i arbetsförmedlingens verksamhet har kanske varit det som fått störst efterverkningar i kommunal ekonomi.

Borttagande av de sk extratjänsterna och neddragningen av Arbetsförmedlingens stöd till arbetsmarknadsavdelningens olika sysselsättningsprojekt har fått stora konsekvenser för såväl integrationsarbetet som arbetsmarknadsavdelningens och socialförvaltningens ekonomi. Såväl individ- och familjeomsorgen (IFO) som arbetsmarknadsavdelningen har behövt använda kommunala medel för att täcka upp det ekonomiska bortfallet så att påbörjade yrkesutbildningar har kunnat fullföljas och familjer som drabbats av arbetslöshet kunnat få sin försörjning. Båda dessa verksamheter landade på stora underskott när bokslutet för 2019 var klart.

För första gången sedan 2001 uppnådde tyvärr inte Torsby kommun en budget i balans vilket i klartext innebär att det använts mer pengar för driften av våra verksamheter än vad fullmäktige totalt anslagit.

I bokslutet hanterar vi såväl ekonomi som måluppfyllelse och den redovisning som verksamheterna gjort visar att vi uppnått ett antal delmål och vi är på god väg eller väldigt nära att uppnå flera vilket i någon mån ändå väger upp den dystra ekonomiska bilden.

Den positiva trenden kring kvalitén i förskolor och grundskolor håller i sig och kommunen fick 2019 motta Lärarförbundets utmärkelse för bästa skolverksamhet i Sverige. Stort tack till alla pedagoger och övrig personal som gjort detta möjligt och sist men inte minst varmt tack till alla barn, elever och föräldrar som varje dag kämpar tillsammans för barnens, ungdomarnas och kommunens framtid.

Arbete med att utveckling av Stjerneskolans fortsätter och för att stärka skolans idrottsprofil startas nästa läsår en inriktning mot mountainbike. Lärcenter fortsätter att spela en stor roll i vuxenutbildningen och nu finns såväl förskollärarytbildning som grundskollärarytbildning på distans i Torsby.

Hållbarhetsarbetet går som en röd linje genom allt vi gör och under året lyckades vi tillsammans med våra grannkommuner ro i land en upphandling som innebär att vi får lokalproducerad mat på matborden runt om i kommunens förskolor, skolor och äldreomsorg.

Vår kulturavdelning och biblioteken spelar en viktig roll i demokratiarbetet. En del i detta är att överbrygga de klyftor som digitaliseringen innebär. Digidel-projektet, med en anställd som finns tillgänglig på biblioteken såväl i Sysseleback som i Torsby, har visat sig vara en riktig lyckträff och det är många som tar tillfället i akt att få hjälp med mobiler, Ipads och datorer.

Sammanfattningsvis kan vi blicka bakåt på ett ekonomiskt mycket tufft men ändå på många sätt framgångsrikt år och det förtjänar att upprepas att ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Med gemensamma krafter kan vi arbeta för att behålla och ytterligare stärka kommunens varumärke så att vi kan locka hit nya medarbetare inom såväl offentlig som privat sektor.

Ann-Katrin Järåsen (S)

Kommunalråd

2 Politisk organisation

Torsby kommun leds av kommunfullmäktige. För att utföra den verksamhet som fullmäktige beslutar om finns kommunstyrelsen och fem nämnder: barn- och utbildningsnämnden, miljö-, bygg- och räddningsnämnden, socialnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnd. Kommunfullmäktige har till sin hjälp en valberedning och politiskt valda revisorer med stöd av sakkunniga.

Nämnder och styrelser från 2019	Antal ledamöter
(Siffror inom parentes avser det antal utskott nämnden/styrelsen har)	
Kommunstyrelsen (1)	11
Barn- och utbildningsnämnden (1)	11
Socialnämnden (1)	11
Miljö-, bygg och räddningsnämnden	9
Valnämnden	7
Överförmyndarnämnden	3

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige, som är kommunens högsta beslutande organ har 31 ledamöter (mandat). Ordförande är Zenitha Bäck (S), Dag Nyström (C) är vice ordförande, Lars-Håkan Karlsson (S) är 2:e vice ordförande och Bengt Berg (V) är 3:e vice ordförande.

Kommunstyrelsen och nämnderna

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvaret för hela kommunens utveckling och ekonomiska förvaltning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Utöver kommunstyrelsen finns det i kommunen fem kommunala nämnder med olika ansvarsområden.

Nämnderna skall följa de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om. Nämnderna är också skyldiga att se till att verksamheterna bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Ordförande i kommunstyrelsen och kommunalråd är Ann-Katrin Järåsen (S). Vice ordförande och kommunalråd är Anna-Lena Carlsson (C).

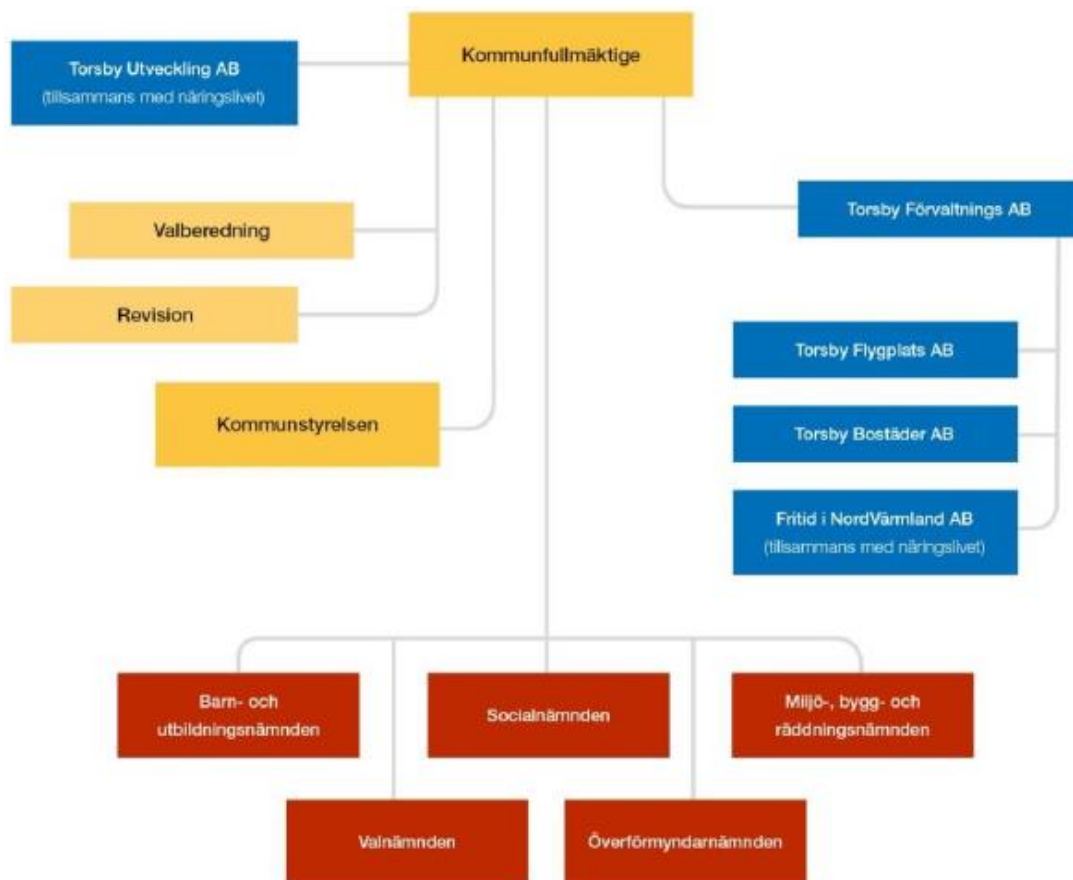
Nämnd/styrelse	Ledamot/ersättare	De politiska partierna								Obunden
		S	MP	V	M	C	L	KD	SD	
KS	Ledamot	4		1	2	2	1		1	
	Ersättare	5			2	2		1		1
BUN	Ledamot	5		1	2	2			1	
	Ersättare	5		1	1	2		1	1	
SN	Ledamot	5		1	2	2			1	
	Ersättare	5		1	1	2		1	1	
MBR	Ledamot	4			1	2		1	1	
	Ersättare	4		1	1	2			1	
ValN	Ledamot	1		1	1	1	1	1	1	
	Ersättare	1		1	1	1	1	1	1	
ÖFN	Ledamot	1			1	1				
	Ersättare	1			1	1				

Partiernas representation

De politiska partierna har olika många platser i nämnder och styrelser beroende på antalet mandat som partierna har i kommunfullmäktige. Överenskommelse genom valteknisk samverkan mellan olika partier kan ske, vilket kan påverka fördelningen av platser i både styrelse och nämnd. I några nämnder/styrelser är vissa partier endast representerade på ersättarplats.

Mandatfördelning och partirepresentation i kommunfullmäktige		
Politiskt parti	Antal mandat	Partirepresentation
Socialdemokraterna	12	12
Moderaterna	5	5
Centerpartiet	5	5
Vänsterpartiet	2	2
Kristdemokraterna	1	1
Miljöpartiet	0	0
Liberalerna	1	1
Sverigedemokraterna	5	3
Obunden	0	2
	31	31

3 Den kommunala koncernen

4 Förvaltningsberättelse

Torsby kommun redovisade för 2019 ett minusresultat på 11,5 mnkr vilket var 27,5 mnkr sämre än budgeterat. Underskottet i sin helhet återfinns under verksamheternas nettokostnad, där underskott redovisas både på driftnettot och på pensionsutbetalningar.

Finansnettot och skatteintäkterna var vardera 0,9 mnkr bättre än budgetera. De generella statsbidragen och kommunala fastighetsavgiften var totalt ca 0,2 mnkr bättre än budgeterat.

Med en nettokostnadsandel på 101,5 procent nådde kommunen inte det finansiella målet för 2019. Ett negativt resultat behöver återställas inom tre år.

De tre senaste åren har Torsby haft en negativ befolkningsutveckling, 2017 minskade befolkningen med 279 personer, 2018 med 171 personer och 2019 103 personer efter en tillfällig befolkningsökning på 259 personer under 2016. Ökningen under 2016 samt den stora minskningen under 2017 beror främst på flykting in- och utflyttning.

Torsby kommun arbetar alltid med att anpassa verksamheterna till en minskande befolkning.

4.1 Omvärldsanalys

4.1.1 Svensk ekonomi

Under början av 2020 så hade Sverige ett hyfsat bra konjunkturläge. Bedömningen var att en lågkonjunktur av det mildare slaget skulle komma under slutet av 2020.

På grund av en pandemi som började i Kina och som snabbt spred sig över hela världen har påverkat många länder. Även Sverige har fått gå in i ett beredskapsläge. Detta innebär stora konsekvenser för hela samhället. Än så länge kan man bara spekulera i hur allvarligt och hur långdraget detta blir. Det är dock helt klart att det kommer få stora konsekvenser för den svenska ekonomin.

4.1.2 Kommunernas ekonomi

2019 var det 64 av landets kommuner som redovisade ett underskott. Många kommuner har stora utmaningar i att ta sig an sina underskott samtidigt som stora investeringar behöver göras. Ett tydligt tecken på den höga investeringsnivån är att kommunernas skuld har ökat med 48 miljarder jämfört med 2018.

Den rådande pandemi som nu sveper över Sverige kommer också att påverka kommunerna framöver. Svårigheter för näringslivet kommer direkt att påverka kommunerna genom bland annat en ökning av arbetslösheten som kommer att minska skatteunderlaget.

4.1.3 Torsby kommuns ekonomi

Den utveckling som pågår runt i världen påverkar Torsby kommun i allra högsta grad. De senaste årens utmaning har varit att anpassa kommunens verksamheter

till först ett ökat antal nyanlända för att sedan anpassa verksamheterna återigen till en minskande befolkning.

Under 2016 och 2017 hade Torsby kommun höga kostnader i samband med flyktingmottagande vilka täcktes av extra statsbidrag. Även för 2018 var kostnaderna höga men kunde täckas av avsatta och nya bidrag från Migrationsverket. Bidraget för 2018 liksom 2019 är satt i relation till antalet flyktingar som fanns i kommunen per 1 november året innan. För 2019 var bidraget ca 7 mnkr, vilket är en minskning från 2018 med 3 mnkr.

Då detta extra bidrag ersätter kommunen för mottagandekostnader under en begränsad tid, har Torsby kommun en fortsatt utmaning i att hjälpa flyktinginvandrare att integreras i samhället för att bli tillgängliga på arbetsmarknaden. Hur stor andel av den arbetsföra befolkningen som har ett arbete påverkar direkt storleken på skatteunderlaget. Dessutom betyder en lägre arbetslöshet också lägre kostnader för bland annat försörjningsstöd. Försörjningsbördan är stor för den yrkesverksamma befolkningen (20–64 år) i Torsby när man ställer den i förhållande till den icke yrkesverksamma befolkningen (0–19 år och 65 år och äldre).

Torsby kommun har en utmaning med en minskande befolkning. Under 2016 ökade befolkningen på grund av flyktinginvandring. Under 2017, 2018 och 2019 har Torsby kommuns befolkning åter igen minskat. Befolkningsförändring kräver löpande anpassning av verksamheterna. När kommunen har en befolkningsökning ena året och en minskning nästa år bidrar det till stora svårigheter att ställa om i verksamheter. Anpassningar måste löpande göras utifrån olika förutsättningar.

Liksom övriga kommuner i Sverige har Torsby kommun haft en relativt bra utveckling av skatteunderlaget under år 2017-2018. Från och med 2019 kan vi se att skatteunderlaget har dämpats och skatteintäkterna för 2019 redovisas i samma nivå som 2018. De generella statsbidragen inkluderat tillfälligt bidrag för flyktingmottagande minskar med 1,8 mnkr 2019 jämfört mot 2018. Exkluderat det extra bidrag så är ökningen 2019 1,7 mnkr jämfört mot 2018.

Den utveckling vi ser under 2019 orsakas av att kostnaderna ökar mer än vad intäkterna gör. Under 2019 ökade verksamhetens nettokostnader med 3,2 % (2018; minskning med 0,3%) medan skatte- och bidragsintäkter minskade med 0,2 % (2018 minskning med 1 %). Det tillfälliga bidraget för flyktingmottagande är inräknat i intäkterna för 2019 med 7,1 mnkr och för 2018 med 10,6 mnkr.

En stor utmaning för Torsby kommun är att få rätt balans mellan kostnader och intäkter, dvs. kostnaderna får inte överstiga intäkterna. Torsby kommun möter en stor utmaning med att anpassa verksamheterna snabbt till rätt nivå i förhållande till demografin.

Den utveckling som pågår runt om i världen påverkar Torsby kommun i allra högsta grad. Även närheten till Norge påverkar Torsby kommun. Genom åren har detta bidragit till att hålla Torsby kommuns arbetslöshetssiffror nere. Detta kan

dock också bidra till att på tid leda till kompetensbrist i våra egna verksamheter.

Befolkningsförändring till och med 2019

År den 31/12	Folkmängd kommun	Total befolkningsförändring	Födelsenetto	Flyttningsnetto	Justering
2009	12 508				
2010	12 414	-94	-73	-21	0
2011	12 312	-102	-63	-38	-1
2012	12 219	-93	-99	9	-3
2013	12 013	-206	-122	-83	-1
2014	11 992	-21	-63	43	-1
2015	11 910	-82	-62	-26	6
2016	12 169	259	-74	331	2
2017	11 890	-279	-81	-199	1
2018	11 719	-171	-57	-111	-3
2019	11 616	-103	-71	-38	6
Summa		-892	-765	-133	6

4.2 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen anges att det ska finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Torsby kommun har definierat termen "god ekonomisk hushållning" som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I god ekonomisk hushållning inryms också kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Övergripande ekonomiskt mål

- För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska resultatet i budgeten uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag inklusive finansnetto. En sådan nivå innebär en värdesäkring av det egna kapitalet.
- Kommunens soliditet ska öka med en procent årligen och 2021 uppgå till 41 %

Måluppfyllelse

- 2019 års resultat på -11,5 mnkr betyder att vi har använt 1,5 procent mer än skatteintäkter och statsbidrag medger, dvs. 3,5% sämre än det finansiella målet. Det innebär att kommunen inte uppfyller det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.
- En soliditet på 37 % har nåtts för 2019, vilket är lägre än för 2018 som då var 39%. Det innebär att målet inte har nåtts.

Därmed har inte de övergripande ekonomiska målen uppnåtts.

Verksamhetsperspektiv

För att verksamheten ska uppfylla intentionerna i god ekonomisk hushållning ska den bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det ska vidare finnas ett samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. I Torsby utgörs mål för god ekonomisk hushållning dels av de övergripande mål, policy och riktlinjer som kommunfullmäktige angivit och dels av de målsättningar kommunfullmäktige angivit för kommunens olika verksamhetsområden. Sammantaget skapar dessa mål en förutsättning för en god utveckling av Torsby kommun.

Alla verksamheter som Torsby kommun ansvarar för ska bedrivas på ett sådant sätt att kommuninvånarna, besökare och näringsliv får hög kommunal service.

Verksamheterna ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och på ett sådant sätt att kommande generationers möjligheter till god service och en verksamhet med hög kvalitet inte försämras utan att skatten måste höjas.

4.3 Kommunens miljöarbete

Kommunens miljöarbete har det senaste året intensifierats. Sedan fullmäktiga antagit ett miljömålsprogram för Torsby kommun arbetar nu alla nämnder och förvaltningar med att integrera dessa mål i det stora måldokument, Vision och mål 2020. Genom detta kommer miljömålen att beaktas under året samt uppdateras och att stämmas av regelbunden och vid samma tidpunkt som övriga verksamhetsmål.

4.4 Kommunens kvalitetsarbete

Barn- och utbildningsnämnden

Nyckeltal	Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde ↘	24	7	3
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, hemkommun, genomsnittlig andel (%) ↗	61,8%	59,1%	46,6%
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%) ↘	72%	90%	88%
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), hemkommun, andel (%) ↘	69,8%	77,5%	84,2%
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal —		5,2	5,5
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn —		140 230,7	132 238,3
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) ↘	82,7	90,7	90,5

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Kostnad per betygspoäng i åk. 9 i kommunala skolor, kr/betygspoäng	—		442,2	440,5
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	↘	67,8%	69,3%	76,2%
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	—		168 678,7	168 760,6

Socialnämnden

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	↘	38	13	37
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	→	16	16	15
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	—		266 382,4	259 224,6
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	—		985 728	1 068 224,7
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	—		4,9	5,7
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	↘	94%	95%	91%
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	↘	83%	88%	78%

Tillgänglighet

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	—			27
Största återvinningscentralens tillgänglighet kväll/helg, timmar/vecka	—		7	7
Bibliotekets öppethållande (inklusive meröppet) utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	—		7	7

Information

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Informationsindex för kommunens webbplats - Totalt	—			74,9
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	—			57

Miljö

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar enl MFS, %	↘	15,9	16,7	17
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	—			16
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	—		28	26

Näringsliv

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Nyregistrerade företag helårsprognos utifrån första halvåret, antal/1000 invånare	—		3,4	4
Förvärvsarbetsande invånare 20-64 år, andel (%)	—		78,8	77,8

Personal

Nyckeltal		Utfall totalt 2019	Utfall totalt 2018	Utfall totalt 2017
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	—		9,2	9,6

4.5 Vision och mål

Torsby kommuns värdegrund

Respekt för alla människors lika värde

Hänsynstagande till människors självbestämmande, värdighet och integritet i alla situationer

Ett respektfullt, jämlikt, empatiskt och engagerat bemötande av människor

Verksamheter som genomsyras av en humanistisk grundsyn och att prioriteringar utgår från behov oavsett individens förmåga att uttrycka det

Torsby kommuns vision

I Torsby är det möjligt att förverkliga drömmar

Torsby kommuns huvudmål

Torsby är en framgångsrik och attraktiv kommun för invånare, företag och besökare

Torsby kommuns befolkningsutveckling är positiv

Torsby är en miljömedveten kommun

4.5.1 Målavstämning

Torsby kommuns huvudmål

En översiktlig bedömning har gjorts huruvida Torsby kommuns tre huvudmål kan nås 2020.

Kommunstyrelsen har gått igenom samtliga kommunfullmäktigemål och gjort en bedömning om huruvida målen kan komma att uppfyllas till 2020. Dessutom har kommentarer lämnats till alla kommunfullmäktigemål. Kommunstyrelsens och nämndernas målavstämning av nämndmålen har legat till grund för detta.

Många av fullmäktigemålen är effektmål som kräver fortlöpande insatser och kan därför inte anses vara helt uppfyllda under målperioden. Dessa mål kommer att ligga öppna som pågående och blir därför markerade med "gul" som inte är en värdering utan bara visar status pågående. Om målet kan anses vara uppfyllt bedöms av kommunstyrelsen vid bokslut 2020, målperiodens slutdatum.

Torsby är en framgångsrik och attraktiv kommun för invånare, företag och besökare

Till detta huvudmål kan kommunfullmäktiges mål inom målområden infrastruktur/kommunikationer, samhällsservice, boende och livskvalitet, näringslivsklimat och kompetens och kvalitet samt hållbar utveckling kopplas. Inom dessa målområden finns 28 kommunfullmäktigemål. I kommunfullmäktigemålen är också kommunens miljömål inkluderade.

Vid bokslut 2019 kan sammanfattas att av de 28 kommunfullmäktigemålen så har 14 mål nåtts och 13 mål har delvis nåtts. Ett mål kommer inte att nås.

Utifrån bedömningen av måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål är den sammantagna bedömningen att Torsby kommuns huvudmål **”Torsby är en framgångsrik och attraktiv kommun för invånare, företag och besökare”** kommer att nås 2020.

Torsby kommuns befolkningsutveckling är positiv

Utifrån att måluppfyllelsen blir god inom samtliga målområden bidrar det till en attraktiv kommun att bo i. Ett bra målarbete som främjar hela kommunen, dess invånare, besökare och näringsliv och som dessutom gör avtryck utanför kommunens gränser kommer på sikt bidra till en positiv befolkningsutveckling.

En god måluppfyllelse kommer således leda till en positiv befolkningsutveckling.

Torsby är en miljömedveten kommun

Till detta huvudmål kan kommunfullmäktiges målområde och mål inom **”Hållbar utveckling”** kopplas.

Under 2019 har arbetet inom kommunens alla verksamheter med att nå en hållbar utveckling genom minskad klimatpåverkan intensifierats. Bedömningen är att kommunfullmäktigemålet kommer att nås 2020. Även vid bokslut 2019 kan vi konstatera att många av nämndernas delmål är uppnådda vilket leder till att ytterligare mål och aktiviteter kommer att kopplas till detta huvudmål.

Bedömningen är att Torsby kommuns huvudmål **”Torsby är en miljömedveten kommun”** kommer att kunna nås 2020. Miljöarbetet är under ständig utveckling och kan ses som ett alltid pågående projekt. Vid bokslut 2019 görs bedömning att det som ett delmål är uppnå.

Sammanfattad kommentar

De flesta av kommunens 28 kommunfullmäktigemål som är fördelade på sex målområden kommer att kunna uppnås till 2020.

4.5.2 Målområde infrastruktur/kommunikationer

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Torsby kommun är en bra företagskommun	
Gränshandeln och besöksnäringen är viktig och utvecklas positivt	
Torsby är ett starkt och levande handelscentrum	
Fler arbetstillfällen inom den privata sektorn	
Hög servicegrad till företag i expansion och vid nyetableringar	
Kommunen kan konkurransutsätta den egna verksamheten, om syftet är att minska kostnaden och/eller höja kvaliteten	
Upphandlingsförfarandet ska göras mer tillgängligt för lokala leverantörer/producenter	

Torsby kommun är en bra företagskommun

Torsby kommun

Arbetslösheten är fortsatt låg. Arbetsförmedlingen har stängt många lokala kontor i Sverige. Kontoret i Torsby finns kvar, men med begränsade öppettider. Arbetsförmedlingens förändrade tillgänglighet kan komma att få konsekvenser både för personer som står långt från arbetsmarknaden likväl för de lokala företag som söker kompetent arbetskraft.

Gränshandeln och besöksnäringen är viktig och utvecklas positivt

Torsby kommun

Turistverksamheten har ett kontinuerligt samarbete med de lokala företagen inom besöksnäringen, liksom lokala, regionala och nationella nätverk som exempelvis Visit Värmland, Finnskogen Natur & Kulturpark, Värmlandsleder m.fl.

Leader projektet "Handelsutveckling i Torsby" startade verksamheten 1 april 2019. Projektledare är anställd och under projekttiden 2,5 år erbjuds de lokala handelsföretagen utbildningar och workshops i bland annat skyltning, varuexponering, foto, film och varumärke.

Torsby är ett starkt och levande handelscentrum

Torsby kommun

Torsby kommun i samarbete med näringslivsföreningen iTorsby blev i december 2018 beviljade projektstöd (1.8 miljoner) av Leader Växtlust. Projektet "HiT" är på 2,5 år (2019-2021) och handlar om att profilera handeln och stärka platsen Torsby kommun som varumärke. Innehållet i projektet riktar sig till medlemsföretag i föreningen iTorsby och det lokala näringslivet med handels- och tjänsteföretag.

Handeln i Torsby har en stark utveckling. Det visar färsk statistik från databasen Handeln i Sverige. För andra året i rad hamnar Torsby på 10-i-topp-listan över orter i Sverige med högst tillväxt när det gäller handel.

Fler arbetstillfällen inom den privata sektorn

Torsby kommun

Trots avmattning i den svenska ekonomin är det fortsatt svårt att rekrytera för både offentliga såväl som för privata arbetsgivare. Kommunen har startat två komvux-utbildningar med yrkesinriktning för att hjälpa arbetsmarknaden. Utmaningen ser inte ut att vara bristen på arbetstillfällen utan snarare möjligheten

att rekrytera personal med rätt kompetens.

Hög servicegrad till företag i expansion och vid nyetableringar

Torsby kommun

SKR NKI (Nöjd Kund Index) undersökning är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom fem myndighetsområden: Brandtillsyn, Bygglov, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd och Serveringstillstånd. Torsby hamnar på höga poäng inom alla sex serviceområden: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Kommunen kan konkurrensutsätta den egna verksamheten, om syftet är att minska kostnaden och/eller höja kvaliteten

Torsby kommun

I samband med budgetplaneringen i de olika verksamheterna prövas vilka alternativ som är bäst utifrån kostnadseffektivitet och kvalitet. Tillgången av privata aktörer är en faktor av stor betydelse för konkurrensutsättningen.

Upphandlingsförfarandet ska göras mer tillgängligt för lokala leverantörer/producenter

Torsby kommun

Inom ramen för LOU (Lagen om offentlig upphandling) har det getts möjlighet till lokala entreprenörer att vara med i upphandlingsförfarandet.

4.5.3 Målområde samhällsservice

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Attraktiva boenden och goda boendemiljöer	
Bästa folkhälsan i Värmland	
Fortsatt satsning på friskvård	
Fokus på barns och ungdomars behov, möjligheter och intressen	
God tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar	
God livskvalitet för alla åldrar	
Bra fritid- och kulturutbud med kommunal stimulans	
Attraktiva tätorts- och gatumiljöer	

Attraktiva boenden och goda boendemiljöer

Torsby kommun

Torsby bostäder AB har färdigställt bostäder i Torsby under 2019, Hammaren och Stådet och nya områden är planerade, Björkholmen. Bland annat kommer man under 2020 påbörja byggnation av ett trygghetsboende i Torsby centrum.

Bästa folkhälsan i Värmland

Torsby kommun

Det främjande och förebyggande arbetet kring ANDT är en oerhört viktig om kommunens övergripande mål om en god folkhälsa ska uppnås. Arbetet mot just tobak är sen länge prioriterat i vår kommun och under 2019 kommer tobaksarbetet att prioriteras lite extra från länsstyrelsenivå.

Fritid och fritidsgårdar har en uttalat viktig roll när det gäller det främjande och förebyggande arbetet och under året har våra fritidsledare ansvarat för tobaksfri duo på Frykenskolan och Kvistbergsskolan.

Fortsatt satsning på friskvård

Torsby kommun

Fritidsavdelningen har arbetet med friskvårdssatsningar för seniorer över hela kommunen. Bland annat har vi haft verksamhet på fyra träffpunkter som är Finnskoga-Dalby, Gömmanberg, Torsby Bibliotek och Sysselebadet. Sysselebadet har under året haft träning för seniorer i GA-Hallen, man har tränat rörelse och balans. Verksamheten har under året utökats med en vattengympagrupp och två grupper där man tränar rörelse och balans. Verksamheten ligger under Träffpunktsparaplyet. Förutsättningarna för verksamheten har förändrats men vi bedömer att vi kommer genomföra de verksamheter som är planerade under hösten.

Fokus på barns och ungdomars behov, möjligheter och intressen

Torsby kommun

En hel ny gympark med nya maskiner har anskaffats på våra gym.

God tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar

Torsby kommun

Under året har man arbetat med att få till stånd ett ökat samarbete och bra kommunikation mellan verksamheter och tillgänglighetssamordnaren för att ta med tillgänglighetsperspektiv i alla verksamheter. Ett nätverk för tillgänglighetsansvariga tjänstemän har initierats.

Tillgänglighetsrådets reglemente har uppdaterats.

God livskvalitet för alla åldrar

Torsby kommun

Inom kommunens alla verksamheter pågår ett arbete för att säkerställa en god livskvalitet för alla åldrar.

Under fritidsavdelningen erbjuds ett stort utbud av gruppaktiviteter för alla åldrar och kulturavdelningen har breddat utbudet med fokus på barn och unga genom olika projekt.

Inom socialnämnden pågår utvecklingsarbetet i utsedda fokusområden, smärtskattning och delaktighet. Arbetet pågår också med förebyggande insatser och lösningar på hemmaplan. Socialnämnden stärker det förebyggande arbetet genom ett brett utbud av öppenvårdsinsatser vilka under året utökas med ett flertal nya metoder.

Bra fritid- och kulturutbud med kommunal stimulans

Torsby kommun

Fritidsgårdarnas verksamhet ska innebära en möjlighet för ungdomar att bli sedda av vuxna. Fritidsavdelningen har under året deltagit i ett projekt tillsammans med kulturavdelningen som heter Mer för Fler. Vi kommer i framtiden att jobba mer mobilt för att finnas i hela kommunen och för att kunna ha en mer uppsökande verksamhet. Fritidsgårdsarbetet är i en förändringsfas. Vi ska förfinas och förbättra våra aktiviteter i samarbete med skolan. Vi går mot en ny tid och vi ska skapa en ny produkt som ligger i tiden.

Kulturavdelningen har under året utökat och breddat bokbussens verksamhet och utbud för både ung och gammal tack vare projektfinansiering. Även den här sommaren har biblioteket i Sysseleback varit öppet fem dagar i veckan och fungerat som Infopoint.

Attraktiva tätorts- och gatumiljöer

Torsby kommun

Nya p-platser kommer att färdigställas. Ombyggnad av Torsby centrum är klar och invigd. Fortsatt förbättring pågår löpande.

4.5.4 Målområde boende och livskvalitet

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Hög kommunal service till invånare, besökare och näringsliv	●
Hög planberedskap för expansion och nyetableringar	●
God offentlig och kommersiell service	●

Hög kommunal service till invånare, besökare och näringsliv

Torsby kommun

Digitaliseringsarbete pågår för ökad service och tillgänglighet.

Inom Barn- och utbildningsverksamheten mäter man löpande skolresultaten med god framgång. Inom socialnämnden samlar man löpande in data för att mäta resultaten av förändringsarbetet. E-tjänster kommer löpande att införas. Inom Miljö-, bygg- och räddning samt inom överförmyndarnämnden har man personal med hög kompetens och gedigen kunskap som gör allt för att möte upp mot politikernas och medborgarnas förväntningar.

Hög planberedskap för expansion och nyetableringar

Torsby kommun

Arbetet med att ta fram detaljplaner för Kajshedskryssset samt en fördjupad översiktsplan på Branäs pågår för fullt. Dessutom pågår ett arbete med att ta fram LIS-planer.

Flera områden med detaljplaner färdig för exploatering är planerade.

God offentlig och kommersiell service

Torsby kommun

SKL NKI (Nöjd Kund Index) undersökning är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom fem myndighetsområden: Brandtillsyn, Bygglov, Markupplåtelse, Miljö- och hälsoskydd och Serveringstillstånd. Torsby hamnar på höga poäng inom alla sex serviceområden: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Det genomsnittliga Nöjd kundindex-

resultatet för 2018 är 81 (2017: 79, 2016:76) vilket ger Torsby en förstaplats i Värmland och en hedrande 7:de plats i Sverige.

4.5.5 Målområde näringslivsklimat

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Bra tågförbindelse mellan Torsby och Karlstad	
Väl utvecklat flyg	
Bra bussförbindelser inom, till och från kommunen	
Fler gång- och cykelvägar	
Utbyggd och höjd standard på väg- och järnvägsnätet	
Bra IT-infrastruktur	

Bra tågförbindelse mellan Torsby och Karlstad

Torsby kommun

Det finns en aktiv dialog med Värmlandstrafik AB angående kollektivtrafiken där vi arbetat med att försöka förbättra rese- och transportmöjligheterna. Det pågår en rehabilitering av banan för att förbättra komforten och på sikt få ned restiden mellan kommunhuvudorterna. En brukargrupp är utsedd av kommunen för en dialog med ansvarig instans.

Väl utvecklat flyg

Torsby kommun

Flyglinjen har beviljats fortsatt trafikplikt för perioden 2019-2023.

Bra bussförbindelser inom, till och från kommunen

Torsby kommun

Även om Torsby kommuns inflytande på bussförbindelser är begränsad, kan vi påverka resevanor genom att planera för flera parkeringsmöjligheter vid resecentrum i Torsby och bevaka turlistor i resten av kommunen.

Fler gång- och cykelvägar

Torsby kommun

Arbetet med utbyggnad av gång och cykelleder till en sammanhållande bana

pågår.

Utbyggd och höjd standard på väg- och järnvägsnätet

Torsby kommun

Projekt avseende säkerhets- och kapacitetshöjande åtgärder på Frykdsdalsbanan pågår i samverkan med Trafikverket, Region Värmland, Värmlands Trafik samt Kil, Sunne och Torsby kommuner.

Bra IT-infrastruktur

Torsby kommun

Utbyggnad av både accessnät och transportnät pågår.

Inom omsorgsförvaltningen avslutades en upphandling av utökad antal kameror. Detta möjliggöra att flera omsorgstagare kan erbjudas tillsyn med stöd av välfärdsteknik.

4.5.6 Målområde kompetens och kvalitet

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Kommunen har en attraktiv gymnasieskola med hög kvalitet i sin verksamhet	●
Fortsatt satsning på kompetensutveckling	●
Varumärket Torsby upplevs som ett av de starkaste i Sverige	◆

Kommunen har en attraktiv gymnasieskola med hög kvalitet i sin verksamhet

Torsby kommun

Ett samarbete pågår och regelbundna möten har genomförts mellan Torsby kommuns näringslivsenhet, Industriprogrammet vid Stjerneskolans samt det lokala företagsnätverket 'Industritekniskt centrum'. Stjerneskolans har ett lärcenter som syftar till att möjliggöra distansutbildning inom olika utbildningsverksamheter.

Vad gäller idrottsgymnasiets verksamhet sker utvärdering av kvaliteten 1-2 gånger per år för längd- och skidskytteverksamheten i möten på kommunstyrelsenivå med respektive förbund. Helhetsutvärdering av verksamheten företas även med RF utifrån deras utvärderingscykel. Kommunstyrelsen följer upp gymnasieskolans verksamhet både politiskt och på tjänstemannanivå.

Fortsatt satsning på kompetensutveckling

Torsby kommun

Det pågår en löpande dialog med Karlstads universitet om etablering av utbildning i Torsby. Det finns beslut på grundskole- och förskolelärarutbildning på distans. Kontakt har tagits med högskolan i Dalarna angående sjuksköterskeutbildning på distans. Det finns en pågående komvux utbildning för vårdbiträden som startades HT-18.

Varumärket Torsby upplevs som ett av de starkaste i Sverige

Torsby kommun

Kommunikations- och marknadsföringsplan som uppdateras löpande ligger till grund för kommunens arbete med varumärket. Utvärdering och mätning av de så kallade "usparna" görs med två års intervall av oberoende granskare på det stipulerade geografiska marknadsföringsområdet i Sverige. Mätningar görs även på norska sidan, men det sker med längre tidsintervall.

Vi har även under 2019 låtit frågan om värdskap ingå i alla interna utbildningar.

4.5.7 Målområde hållbar utveckling

Kommunfullmäktiges mål	Målavstämning
Hållbar utveckling	

Hållbar utveckling

Torsby kommun

Kommunen har åtta elbilar som är placerade vid Torsby kommunhus, Stjerneskolans, Björkarna och Solrosen. Kommunen har även 21 el-cyklar för att minska bilåkandet vid korta avstånd.

Det finns 18 semi-snabba laddstationer med totalt 36 laddpunkter (publik och icke-publik) från Torsby i söder till Långflon i norr samt två publika snabladdstationer med totalt 6 laddpunkter i Torsby och Sysseleback. Tesla har satt upp en Supercharger med 8 laddpunkter i Torsby.

Ny fordonsupphandling har startats där fokus kommer att vara på alternativa energislager till diesel och bensin.

Andel fossila bränslen av den totala förbrukningen i Torsby kommuns byggnader: Nya värmepumpar på apoteket i Likenäs, Finnskogscentrum, en ny pelletspanna i Transtrand skola har tagits i bruk men effekten ses först när eldnings säsongen börjar. Detta kombinerade med försäljningen av fastigheter till TBAB under 2018 leder till en årlig reduktion av fossila bränslen. Eftersom "spetsolja" är nödvändigt

för att klara värmebehovet även årets kallaste dagar är inte 0 % möjligt.

Förbrukning antal kWh/m² i Torsby kommuns byggnader: Målet med 108 kWh/m² är redan passerat, då 87 kWh/m² redovisades i slutat av 2018. Det reviderade målet med 80 kWh/m² är inte rimligt för en befintlig byggnad utan omfattande ombyggnationer vilket innebär stora kostnader.

Utsortering sker enligt: papper, hårdplastförpackningar, mjukplast, metallförpackningar, glasförpackningar, batterier, kompost, övriga hushållssopor, grovsopor, farligt avfall. Matavfall utreds. Upphandling av ny bortforslingsentreprenör med separerat fack för matavfall tillsammans med SuToHaMu.

Alla avdelningar arbetar inom sina områden med de olika miljömålen som alltid står överst på agendan.

Utbyggnaden av IT är nu klar vilket möjliggör Websändningar på storbild på de olika arbetsplatserna.

Elcyklar samt elbilar används enligt plan.

4.6 Kommunens verksamheter

Torsby kommuns resultat 2019 var -11,5 mnkr vilket var 27,5 mnkr sämre än budget. Driftnettot för kommunstyrelsen och nämnderna var 17,2 mnkr sämre än budgeterat.

Verksamheternas nettokostnader, där avskrivningar och pensionskostnader ingår, uppgick till 784 mnkr vilket var närmare 30 mnkr sämre än budgeterat.

Avvikelsen beror på underskott mot budget som socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen redovisar. Det beror också på att kostnaden för pensioner var mycket högre än vad som budgeterats.

4.6.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar ett underskott på ca 40 tkr då kommunrevisionen hade högre konsultkostnader än budgeterat.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 843	-1 800	-43	-1 660	-1 455
Personalkostnader	-892	-584	-308	-639	-552
Övriga kostnader	-951	-1 216	265	-1 021	-903
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Driftnetto	-1 843	-1 800	-43	-1 660	-1 455

4.6.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett resultat som är 3,9 mnkr sämre än budget.

Underskotten beror främst på höga kostnader för arbetsmarknadsavdelningen under kommunledningskansliet samt för tekniska avdelningen och fritidsavdelningen.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	297 819	273 143	24 676	294 899	285 841
Kostnader	-447 089	-418 483	-28 606	-430 409	-422 254
Personalkostnader	-163 836	-164 079	243	-164 814	-146 183
Övriga kostnader	-224 285	-194 708	-29 577	-210 097	-222 177
Kapitalkostnader	-58 967	-59 696	729	-55 498	-53 893
Driftnetto	-149 270	-145 340	-3 930	-135 510	-136 412

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Kommunalsråd	-2 429	-2 400	-29	-2 052	-2 226
Kommunledningskansliet	-71 298	-67 125	-4 173	-60 521	-58 185
Ekonomiavdelningen	-7 789	-7 800	11	-6 975	-7 260
IT-avdelningen	-2 617	-3 020	403	-2 634	-3 926
HR-avdelningen	-8 850	-9 020	170	-7 529	-8 510
Tekniska avdelningen	-30 480	-29 285	-1 195	-28 856	-30 579
Fritidsavdelningen	-15 914	-15 410	-504	-15 830	-16 242
Kulturavdelningen	-11 944	-11 970	26	-11 650	-11 737
Kost- och städavdelningen	-194	0	-194	-204	64
Skogsförvaltningen	1 951	690	1 261	482	1 009
Fastighetsförsäljning	296	0	296	258	1 180
Driftnetto	-149 269	-145 340	-3 929	-135 510	-136 412

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 3,9 mnkr. Stor del av avvikelsen beror på höga kostnader för arbetsmarknadsinsatser som återfinns inom kommunledningskansliet. Underskottet beror främst på att nya villkor från staten innebar att medel bland annat för extratjänster avvecklades snabbt. Den hastiga förändringen har inneburit stora svårigheter för arbetsmarknadsavdelningen att anpassa sig inom budgetram 2019.

Tekniska avdelningen redovisar ett underskott på 1,2 mnkr beroende på att det har varit höga kostnader för vinterväghållning.

Underskottet som redovisas på fritidsavdelningens beror på lägre intäkter på de båda badhusen.

Överskott inom IT-avdelningen beror att uppgraderingskostnader inte tagits för telefonväxeln då den kommer att ersättas med en ny telefonlösning.

Skogsförvaltningens överskott beror på en ersättning från Naturvårdsverket.

Övriga avdelningar inom kommunstyrelsen redovisar ett resultat som är nära budget.

4.6.3 Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott mot budget på närmare 4 mnkr som är 1 mnkr sämre än prognosen i samband med delårsbokslutet.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	76 409	52 215	24 194	69 242	83 699
Kostnader	-340 293	-312 115	-28 178	-335 265	-340 521
Personalkostnader	-203 722	-185 789	-17 933	-196 809	-202 703
Övriga kostnader	-135 479	-125 147	-10 332	-137 278	-136 517
Kapitalkostnader	-1 091	-1 179	88	-1 178	-1 300
Driftnetto	-263 884	-259 900	-3 984	-266 023	-256 821

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Förskola och skolbarnomsorg	-76 858	-78 537	1 679	-75 002	-71 510
Grundskola	-122 087	-116 476	-5 611	-123 202	-118 521
Gymnasieskola	-61 030	-61 286	256	-64 154	-63 148
Kulturskola	-2 992	-2 961	-31	-2 919	-2 999
Förvaltningsövergripande BUN	-916	-640	-276	-747	-644
Driftnetto	-263 884	-259 900	-3 984	-266 023	-256 821

Förskola och skolbarnomsorg

Förskola och skolbarnomsorg redovisar ett utfall som är ca 1,7 mnkr bättre än budget. Överskottet beror på att verksamheten inte har behövt utöka till budgeterad nivå samt att bemanningen varit något lägre som en följd av att vikarier inte behövts/kunnat tas in vid korttidsfrånvaro av ordinarie personal.

Grundskola

Grundskolan redovisar ett underskott på 5,6 mnkr.

Barn- och utbildningsförvaltningen fortsätter arbetet med att genomföra planerade besparingar som behövs för att anpassa verksamheterna till de förutsättningar som fanns innan det stora antalet asylsökande kom. Många asylsökande finns fortfarande kvar, men har nu fått uppehållstillstånd vilket gör att ersättningen från staten minskar.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar ett mindre överskott på närmare 0,3 mnkr. Att ett överskott kan redovisas beror på att det pågående arbetet med besparingar har gett effekt samt att utfallet på de interkommunala ersättningarna har varit bättre än vad som tidigare bedömts.

Framtiden

En ökad inflyttning till tätorten bedöms fortsätta. Det innebär en utmaning både för förskola och grundskola.

Frykenskolan håller på att byggas om till en skola för årskurserna 4-9 vilket innebär att elever kommer att flyttas från Holmesskolan. I och med att tillbyggnaden vid Frykenskolan är klar inför höstterminen 2020 kommer rektorsorganisationen behöva ses över eftersom Frykenskolan då är en skola för årskurserna 4-9 med drygt 500 elever.

Grundskolan har en viktig utmaning i att hålla i de fina resultat som redovisats för årskurs 9. Det ger eleverna möjlighet att genomföra en gymnasieutbildning och stå bra rustade inför arbetslivet.

Gymnasiets stora utmaning är att rekrytera fler elever till programmen.

4.6.4 Socialnämnden

Socialnämnden redovisar totalt ett underskott på ca 9,6 mnkr.

Underskott redovisas både inom individ- och familjeomsorg, vård- och omsorg samt inom förvaltningsövergripande.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	55 329	49 401	5 928	66 229	103 500
Kostnader	-393 672	-378 201	-15 471	-391 501	-415 219
Personalkostnader	-277 450	-272 202	-5 248	-275 621	-295 880
Övriga kostnader	-116 058	-105 932	-10 126	-115 824	-119 273
Kapitalkostnader	-164	-67	-97	-56	-66
Driftnetto	-338 343	-328 800	-9 543	-325 271	-311 719

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Vård och omsorg	-181 727	-179 648	-2 079	-176 518	-175 774
Handikappomsorg	-70 474	-70 241	-233	-71 995	-66 165
Individ- och familjeomsorg	-49 645	-44 346	-5 299	-44 162	-37 514
Förvaltningsövergripande SN	-36 496	-34 565	-1 931	-32 596	-32 266
Driftnetto	-338 343	-328 800	-9 543	-325 271	-311 719

Vård och omsorg

Vård och omsorg redovisar totalt ett underskott på 2,1 mnkr.

Hemtjänsten inklusive nattpatrull redovisar ett underskott på 1,2 mnkr. Det har varit svårigheter att anpassa resurserna till svängningarna i beläggningen. Inom särskilda boenden redovisas ett underskott på 600 tkr som beror på en utökning på

Klarastrand samt på att bemanningen i vissa fall varit högre. Svårigheter att rekrytera personal inom hemsjukvården har lett där till ett underskott på ca 300 tkr.

Handikappomsorg

Handikappomsorgen redovisar ett underskott på drygt 200 tkr. Det beror på att det har varit höga kostnader för bostad för särskild service för barn och unga.

Projektering pågår för ett nytt LSS-boende och ett serviceboende.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen redovisar totalt ett underskott på 5,3 mnkr.

Kostnaderna för institutionsvård har varit 3,8 mnkr högre än budget på grund av kostsamma placeringar. Det har också redovisats höga kostnader för ekonomiskt bistånd, ca 1 mnkr högre än budgeterat.

Förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande verksamheter redovisar ett resultat som är 1,9 mnkr sämre än budgeterat. Orsaken är högre kostnader i bilpool och vikariepool.

Framtiden

Inför stora pensionsavgångar är rekryteringen av personal med rätt kompetens en stor utmaning. Detta är ett problem särskild i norra delen av kommunen.

Dessutom är arbetet med heltid inom vården en fortsatt utmaning.

4.6.5 Miljö-, bygg- och räddningsnämnden

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden redovisar ett överskott på va 100 tkr.

Underskottet återfinns inom räddningstjänsten på 300 tkr medan miljö- och byggförvaltningen redovisar ett överskott på ca 400 tkr.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	5 741	5 545	196	5 756	5 674
Kostnader	-25 802	-25 720	-82	-25 955	-24 484
Personalkostnader	-17 695	-18 288	593	-18 195	-17 991
Övriga kostnader	-6 756	-5 910	-846	-6 326	-4 982
Kapitalkostnader	-1 352	-1 522	170	-1 434	-1 511
Driftnetto	-20 061	-20 175	114	-20 200	-18 810

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Miljö- och byggförvaltning	-2 150	-2 565	415	-2 116	-1 671
Räddningstjänst	-17 912	-17 610	-302	-18 084	-17 139
Driftnetto	-20 061	-20 175	114	-20 200	-18 810

Miljö- och byggförvaltning

Miljö- och byggförvaltningen redovisar ett överskott på drygt 400 tkr. Överskottet beror främst på högre intäkter inom bygglovsverksamheten samt att bemanning har varit lägre under en period.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten redovisar ett underskott på 300 tkr för 2019. Det beror på några större inköp till verksamheten, såsom sökare och utrustning.

Framtiden

Antalet tillsynsobjekt inom miljö- och hälsoskydd har legat på en i stort sett oförändrad nivå inom de flesta områden under flera år medan tillsynen inom livsmedel ökat något. Satsningar inom besöksnäringen kan komma att påverka att antalet tillsynsobjekt ökar. Även för 2020 bedöms byggnationen vara fortsatt positiv i Torsby kommun.

Inom räddningstjänsten fortsätter arbetet med en bättre arbetsmiljö för räddningstjänstens heltids- och beredskapspersonal. En grundlig översyn av rutiner och arbetssätt ska genomföras både operativt och förebyggande för att tydliggöra räddningstjänstens roll i det skadeavhjälpande arbetet.

Räddningsregion bergslagen planeras starta under våren. Detta kommer att leda till en del förändringar i arbetssätt. En fortsatt utmaning inom räddningstjänsten är att det är allt svårare att nyrekrytera personal som kan hålla en beredskap i glesbygden.

4.6.6 Valnämnden

Valnämnden redovisar ett resultat som är ca 180 tkr bättre än budget.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	319	250	69	261	0
Kostnader	-493	-600	107	-567	-9
Personalkostnader	-398	-460	62	-451	-9
Övriga kostnader	-95	-140	45	-115	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Driftnetto	-174	-350	176	-306	-9

Under 2019 har det varit ett val, val till Europaparlamentet.

4.6.7 Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden redovisar för 2019 ett resultat som är i nivå med budget.

	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	84	65	19	223	2 114
Kostnader	-2 128	-2 115	-13	-2 194	-4 116
Personalkostnader	-1 963	-1 917	-46	-2 035	-3 884
Övriga kostnader	-165	-198	33	-159	-232
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Driftnetto	-2 043	-2 050	7	-1 971	-2 002

Överförmyndarnämnden

Samarbetet med Sunnes överförmyndarnämnd har fortsatt under 2019 och förstärkts. Antalet ärenden har ökat något från föregående år, både vad gäller godmanskap och förvaltarskap. Barnärenden däremot har minskat något då antalet asylsökande barn fortsätter minska.

Framtid

Under 2020 kommer överförmyndarnämnden fortsätta att prioritera granskningen av redovisningshandlingar samt att verka för att kunna rekrytera och utbilda fler ställföreträdare. Samarbetet med Sunne överförmyndarnämnd kommer att utvecklas ytterligare.

4.7 Driftsredovisning

4.7.1 Jämförelse av nettoutfall mot nettobudget och prognos

Jämförelse nettoutfall mot nettobudget

Nämnd/styrelse tkr	Nettoutfall 2019-12-31	Budget 2019-12-31	Avvikelse tkr	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-1 843	-1 800	-43	-2,4%
Kommunstyrelsen	-149 270	-145 340	-3 930	-2,7%
Barn- och utbildningsnämnden	-263 884	-259 900	-3 984	-1,5%
Socialnämnden	-338 343	-328 800	-9 543	-2,9%
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	-20 061	-20 175	114	0,6%
Valnämnden	-174	-350	176	50,2%
Överförmyndarnämnden	-2 043	-2 050	7	0,3%
Totalt	-775 619	-758 415	-17 204	-2,3%

Förklaring av kolumnen avvikelse: Vid plustecken är resultatet lägre än budgeterat och vid minustecken är resultatet högre än budgeterat.

Jämförelse nettoutfall mot prognos

Nämnd/styrelse tkr	Nettoutfall 2019-12-31	Prognos 2019-12-31	Avvikelse tkr	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-1 843	-1 800	-43	-2,4%
Kommunstyrelsen	-149 270	-146 675	-2 595	-1,8%
Barn- och utbildningsnämnden	-263 884	-262 900	-984	-0,4%
Socialnämnden	-338 343	-328 800	-9 543	-2,9%
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	-20 061	-20 125	64	0,3%
Valnämnden	-174	-350	176	50,2%
Överförmyndarnämnden	-2 043	-2 050	7	0,3%
Totalt	-775 619	-762 700	-12 919	-1,7%

Förklaring av kolumnen avvikelse: Vid plustecken är resultatet lägre än prognos och vid minustecken är resultatet högre än prognos.

För 2019 var kommunstyrelsen och nämndernas driftnetto budgeterat till 758 mnkr.

I samband med delårsbokslutet per 2019-08-31 har alla nämnder och kommunstyrelsen lämnat en helårsprognos i förhållande till beslutad budget. Vid avstämningsstillfället var helårsprognosen 15 miljoner högre än budget.

Den största förändringen mellan budget och prognos var under socialnämnden med 11 mnkr. Det som låg till grund för ett underskott i prognosen var bland annat avvikelser inom hemtjänst, boenden, institutionsvård och ekonomiskt bistånd. I kommunfullmäktige 2019-09-23 beslutades om en utökning av socialnämndens budget med 11 mnkr, vilket motsvarar socialnämndens

prognostiserade underskott för helår. Förväntan var att socialnämnden skulle kunna klara budget under årets sista månader. Socialnämnden klarade inte denna målsättning utan redovisar vid årets slut ett underskott på 9,5 mnkr.

Barn- och utbildningsnämndens redovisade resultat för helår blev närmare 1 mnkr sämre än vad som prognostiserades i samband med delårsbokslutet per 31 augusti. Även om arbetet med åtgärder fortsatte under hösten och antalet tjänster minskade så var det inte i tillräcklig omfattning. Barn- och utbildningsnämnden stängde året med ett underskott på 3,9 mnkr.

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott gentemot budget på 3,9 mnkr och ett resultat som är 2,6 mnkr sämre än den prognos för helår som lämnades i samband med delårsbokslutet per 31 augusti. En stor del av underskottet kommer från arbetsmarknadsavdelningen som rapporterar under kommunledningskansliet. Nya villkor från staten innebar att medel bland annat för extratjänster avvecklades snabbt. Den hastiga förändringen har inneburit stora svårigheter för arbetsmarknadsavdelningen att anpassa sig till budgetram 2019.

Tekniska avdelningens underskott beror på att kostnader för vinterväghållningen varit högre än budgeterat. Fritidsavdelningens underskott beror på lägre intäkter vid badhusen. IT-avdelningen redovisar ett överskott beroende på att telefonväxeln inte uppgraderats. Växeln kommer att tas bort när en ny telefonlösning är på plats 2020. Övriga avdelningar inom kommunstyrelsen redovisar ett resultat som är nära budget.

4.7.2 Analys av nettokostnadsutveckling

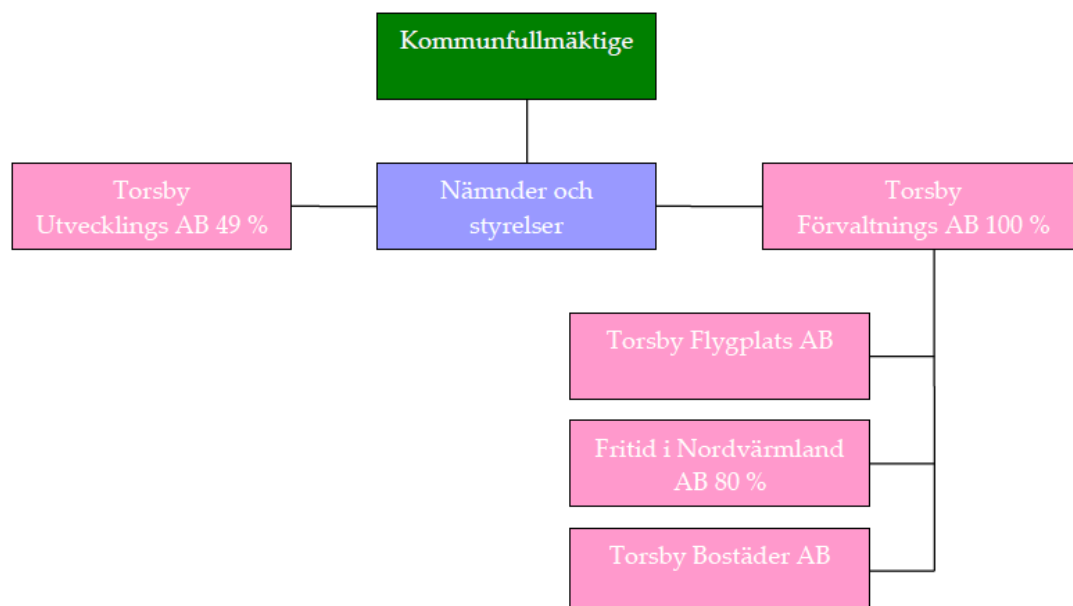
Analys av nettokostnadsutveckling

Nämnd/styrelse tkr	Nettoutfall 2019-12-31	Nettoutfall 2018-12-31	Avvikelse tkr	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-1 843	-1 660	-183	-11,0%
Kommunstyrelsen	-149 270	-135 510	-13 759	-10,2%
Barn- och utbildningsnämnden	-263 884	-266 023	2 139	0,8%
Socialnämnden	-338 343	-325 271	-13 072	-4,0%
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	-20 061	-20 200	138	0,7%
Valnämnden	-174	-306	132	43,0%
Överförmyndarnämnden	-2 043	-1 971	-72	-3,7%
Nettokostnadsutveckling totalt	-775 619	-750 942	-24 677	-3,3%

Förklaring av kolumnen avvikelse. Vid plustecken har kostnaderna minskat sen föregående år. Vid minustecken har kostnaderna ökat sen föregående år

För 2019 var kommunstyrelsen och nämndernas driftnetto 775,6 mnkr. Det är en ökning med 24,7 mnkr och motsvarar en procentuell ökning med 3,3 %.

4.8 Koncernens bolag

I koncernen Torsby kommun ingår de företag som kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande över, genom att kommunen äger minst 20 procent av bolaget. Bolag i koncernen där kommunen äger 100 procent är Torsby Förvaltnings AB med dotterbolagen Torsby Flygplats AB och Torsby Bostäder AB. Torsby Förvaltnings AB äger också Fritid i Nordvärmland AB till 80,3 procent. Torsby Utveckling AB ägs till 49 procent av kommunen. Alla bolag har kalenderår som redovisningsår. Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till -6,2 mnkr. 2018 var resultatet 24,1 mnkr. Ett av de bolag som ingår i koncernen redovisar minusresultat.

Torsby Förvaltnings AB

Torsby Förvaltnings AB är moderbolag i bolagskoncernen som ägs av Torsby kommun. Bolagets uppgift är att äga och förvalta aktierna i dotterbolagen, Torsby Flygplats AB, Torsby Bostäder AB och Fritid i Nordvärmland AB. Bolaget bedriver ingen verksamhet utöver förvaltning av kapital och redovisar ett resultat på 2,6 mnkr (-12 tkr 2018). Anledningen till det stora överskottet är att utskiftningen av aktiekapitalet i Fritid i Nordvärmland AB gav ett överskott som redovisas över resultaträkningen.

Torsby Bostäder AB

Torsby Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag med huvuduppgift att förvalta bostäder och lokaler, erbjuda bra och trygg boendemiljö och god service till lägsta kostnad för hyresgästen. Bolaget hade 22 anställda 2018. Torsby Bostäder AB redovisar 2019 ett resultat på 2 519 tkr (+8 mnkr 2018). Årets resultat belastas av en nedskrivning på 3,7 mnkr som gjorts på nybyggnationer. Gällande regelverk medför att nedskrivning måste ske om värdet på en nybyggnation överstiger bedömt marknadsvärde.

Uthyrningsgraden har under året varit god. Vakansgraden är lägre i Torsby tätort. Det låga ränteläget som gäller för närvarande är fortsatt gynnsamt för bolaget.

Torsby Bostäder AB har under året färdigställt nybyggnation i kvarteret Hammaren och Städet i Torsby tätort. De 16 nya lägenheterna stod klara för inflyttning i november 2019. Efter avdrag för investeringsbidrag uppgick investeringen till 32,5 mnkr.

Ett större ROT-projekt (Renovering och tillbyggnad) i kvarteret Hantverkaren i Torsby tätort har påbörjats under 2019. Vid årets slut uppgick den samlade utgiften till 11,3 mnkr varav 2,3 mnkr var kostnader av underhållskaraktär som belastat resultatet.

Torsby kommun ställde under året frågan om bolaget kunde ta ansvar för nybyggnation av ett trygghetsboende i centrala Torsby. Andra halvåret av verksamhetsåret har därför ägnats åt förberedelser och projektering inför en anbudsförfrågan.

En marknadsvärdering av bolagets fastigheter har gjorts även 2019. Denna värdering visar fortsatt att marknadsvärdet överstiger det bokförda värdet på fastigheterna.

Torsby Flygplats AB

Torsby Flygplats AB driver flygplatsen i Torsby. Efter beslut i kommunfullmäktige 2017 övergick merparten av driften i bolaget till Torsby kommun 1 januari 2018. Kvar i bolaget finns efter det enbart intäkter och kostnader hänförliga till olika drifttillstånd samt andra förvaltningskostnader som följer av lagar och bestämmelser. Bolaget har därmed inte haft några anställda under året. Torsby Flygplats AB redovisar för 2019 ett resultat på 1 tkr (0 tkr 2018).

Linjetrafiken Torsby–Hagfors–Arlanda hade under året 5 793 passagerare, vilket var en minskning med 6,8 procent jämfört med 2018. Utöver flyglinjetrafik förekommer även chartertrafik och taxiflyg på flygplatsen.

Flyglinjen till Stockholm upphandlas av Trafikverket eftersom det råder trafikplikt på Torsby flygplats. Från slutet av oktober gäller en ny avtalsperiod på fyra år för den upphandlade flygtrafiken. Ny operatör på flyglinjen är Amapola Flyg AB.

Fritid i Nordvärmland AB

Fritid i Nordvärmland AB var det bolag som byggde skidtunneln och som initialt även stod för driften av skidtunneln. Driften av skidtunneln övertogs av Torsby kommun 2012. Bolaget kvarstod som ägare till fastigheten och genom hyreskontrakt hyrde Torsby kommun hela anläggningen, både skidtunnel och arenadel.

Efter det att Torsby kommun förvärvade skidtunneln så fanns det inte något kvar i bolaget. Kommunfullmäktige beslutade under våren 2018 att bolaget skulle likvideras. Processen med att likvidera bolaget har pågått sedan juni 2018 men den 23 december 2019 kunde det sista kapitalet skiftas ut ur bolaget. Likvidationen har

dock inte registrerats hos Bolagsverket vid tiden för årsbokslut.

Fritid i Nordvärmland AB redovisar 2019 ett resultat på -140 tkr (-46 tkr 2018). Torsby kommuns andel av resultatet är -112 tkr (-35 tkr 2018). Kostnaderna i bolaget består i huvudsak av kostnader hänförliga till arbetet med likvidation av bolaget.

Torsby kommun äger 80,3 procent av rösterna i bolaget via Torsby Förvaltnings AB.

Torsby Utvecklings AB

Torsby Utveckling AB (Tuab) ägs till 49 procent av kommunen och till 51 procent av olika lokala företagsorganisationer. Bolaget bedriver affärsutveckling och utbildning av näringsidkare. Bolaget har under året haft två anställda.

Torsby Utvecklings AB redovisar ett resultat på 21 tkr (171 tkr 2018) varav 10 tkr är Torsby kommuns andel (84 tkr 2018).

Kommunkoncernens minoritetsägande

I följande bolag som också ingår i kommunkoncernen äger Torsby kommun mindre än 20 procent, och de ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

- Kommuninvest ekonomisk förening
- Näckåns El AB

4.9 Finansiell analys

Resultatet för 2019 var -11 524 tkr (13 935 tkr år 2018). Det budgeterade resultatet för 2019 var 16 010 tkr. Kommunen klarade därmed inte budgetmålet.

Verksamheternas nettokostnader, där avskrivningar och pensionskostnader ingår, uppgick till 783 162 tkr vilket var 29 365 tkr högre än budgeterat. 17,2 mnkr avser underskott på driftnettot, 12 mnkr avser en ökning av pensionsutbetalningarna.

Underskottet mildras med ca 2 mnkr beroende på att kommunen redovisar lägre finansiella kostnader på grund av låg ränta, något högre generella statsbidrag och skatteintäkter än budgeterat.

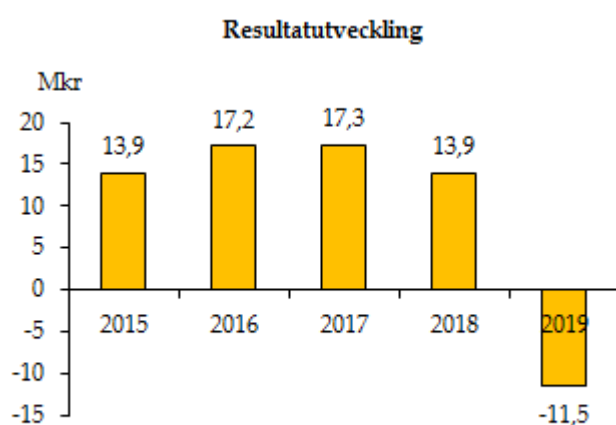
Årets resultat innebär att kommunen 2019 inte uppfyllde det lagstadgade balanskravet där de löpande intäkterna ska vara större än de löpande kostnaderna.

4.9.1 Årets resultat

Det redovisade resultatet för 2019 innebar ett underskott på 11,5 mnkr. 2018 var resultatet 13,9 mnkr. Därmed har kommunen brutit trenden med att redovisa plusresultat. Tidigare har kommunen redovisat plusresultat sju år i rad.

När man bedömer om kommunen har uppfyllt det lagstadgade balanskravet måste man ta hänsyn till de poster som inte får räknas in vid bedömningen. Dessa poster är till exempel reavinster eller reaförluster vid försäljning av fastigheter.

Årets resultat enligt resultaträkningen	-11 524
reducering av samtliga realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	-346
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-11 870
Balanskravsresultat	-11 870

4.9.2 Känslighetsanalys

(mnkr)	Resultat påverkan
Löneökning med 1%	-6,7
10 heltidstjänster	+/-4,9
Ökad upplåning med 10 mkr	-0,1
Ränteförändring med 1%	+/-1
Ändring av generella statsbidrag med 1%*	+/-2,1
Förändring av kommun skatt med 1 kr	+/-23,3

*Extra statsbidrag för flyktingmottagande som kommunen mottagit är inte medräknat.

4.9.3 Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

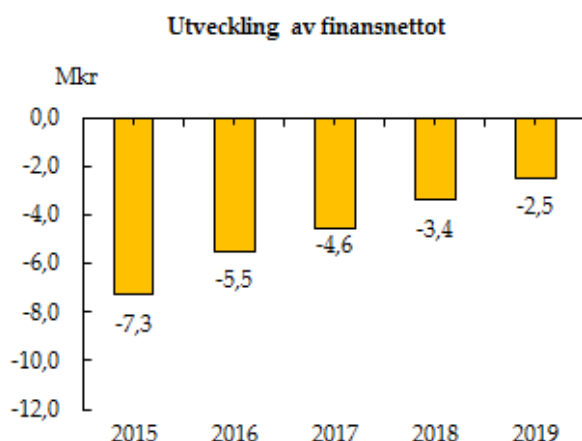
Även under 2019 har det allmänna ränteläget varit låg. Snittränta i vår portfölj var 0,71 procent att jämföras med snitträntan 2018 som var 1,09 procent. Den totala låneskulden uppgick vid årets slut till 361 mkr, vilket var oförändrat jämfört med 2018.

Marknadens bedömning är att räntan kommer att ligga på en fortsatt låg nivå. I december var reporäntan noll procent och prognosen för reporäntan är att det väntas ligga kvar på noll procent de närmaste åren. Detta bidrar till en god ekonomisk utveckling och en inflation nära målet.

Finansnettot var i likhet med tidigare år negativt, - 2,5 mnkr. Räntekostnaden på anläggningslånen var 2,6 mnkr (3,9 mnkr 2018). Det är de lägre räntorna som gjort att räntekostnader sjunkit jämfört med 2018.

Medlemskapet i Kommuninvest säkrar kommunens tillgång på kapital till marknadsmässiga räntor.

I de finansiella kostnaderna ingår även den finansiella delen av kommunens pensionsavsättningar. Räntekostnaden för pensionsavsättningarna uppgick till 72 tkr (85 tkr 2018).

4.9.4 Skatter och bidrag

Årets skatteintäkter uppgick till sammanlagt 507 mnkr (507 mnkr 2018). Bidragen för 2019 var sammanlagt 265 mnkr (267 mnkr 2018).

Anledningen till att bidragen var högre 2018 beror på att kommunen erhöll totalt 10,6 mnkr avseende ett tillfälligt statsbidrag för flyktingmottagande. För 2019 var detta tillfälliga statsbidrag 7,1 mnkr.

Skatter och bidrag inklusive finansnetto var 771,6 mnkr 2019, vilket är en minskning med 0,2 % mot 2018 då summan var 773,2 mnkr.

En minskning av intäkter betyder en stor utmaning, eftersom verksamheter behöver skaffa utrymme för pris- och löneökningar inom den egna verksamheten utan att kunna få kompensation.

4.9.5 Verksamhetens nettokostnad

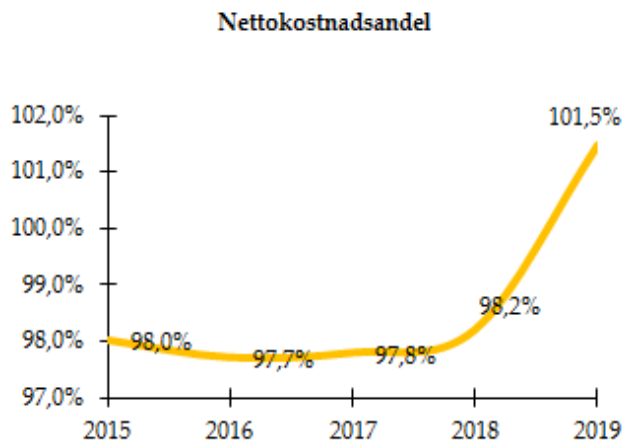
Verksamhetens nettokostnader var 783,2 mnkr 2019, vilket var 29,3 mnkr högre än budgeterat. 2018 uppgick nettokostnaderna till 759,3 mnkr. Därmed ökade nettokostnaderna med 3,2 procent under året.

Att verksamhetens nettokostnader för 2019 har ökat utöver pris- och löneökning beror bland annat på högre kostnader inom hemtjänst, institutionsvård och ekonomiskt bistånd. Det kom också nya villkor från staten som innebar att medel bland annat för extratjänster avvecklades snabbt samt att pensionsutbetalningarna blev högre än budgeterat.

Tidigare års kostnader för flyktingmottagande har täckts av sökta bidrag och det tillfälliga bidrag för flyktingmottagande som Torsby kommun erhållit. Även för 2019 har Torsby kommun erhållit ett tillfälligt bidrag för flyktingmottagande, dock på en lägre nivå, 7 mnkr. De tillfälliga statsbidrag som kommunerna har erhållit kommer att fasas ut.

En betydande faktor för kommunens ekonomi är hur nettokostnaderna och

finansnettot utvecklas i förhållande till skatter och bidrag. Denna relation, nettokostnadsandelen, visar hur stor del av skatter och bidrag som går till den löpande verksamheten.

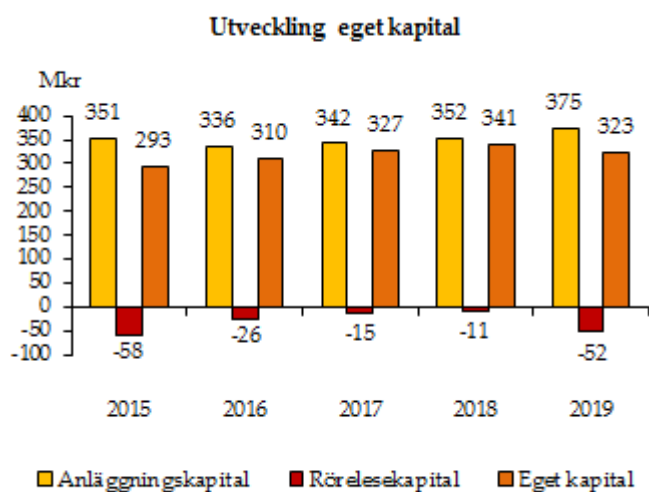
4.9.6 Pensioner

De pensionskostnader som bokförts under året är bland annat följande:

- Ålderspension är cirka 5 procent av utbetalda löner. Kostnaden bokförs på den verksamhet där den anställdes lön bokförs. Denna kostnad uppgick 2019 till 20,5 mnkr. Här tillkommer en löneskatt på 24,26 procent (5 mnkr).
- Under året har kommunen även betalat en försäkringspremie på 68,9 mnkr för pensioner. Denna försäkring har tecknats för att trygga kommunens förmåga att betala sin pensionskulda.
- Faktiska pensioner som utbetalats till tidigare anställd personal uppgick till 16,4 mnkr. Löneskatten för dessa uppgick till 4 mnkr. Av detta avser 15,4 mnkr pension och 3,7 mnkr löneskatt för den ansvarsförbindelse som redovisas utanför balansräkningen.
- Pensionsförpliktelser som intjänats före 1998 redovisas sedan 1998 utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Beloppet uppgick vid årets slut till 300 mnkr inklusive löneskatt.

4.9.7 Eget kapital

I det egna kapitalet ingår kommunens anläggningskapital och rörelsekapital. Det egna kapitalet är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Vid årets slut uppgick det egna kapitalet till 323,1 mnkr, en minskning med 18,2 mnkr. Förändring av kapitalet är fördelat på -11,5 mnkr (årets resultat) och -6,7 mnkr (återförande av tidigare års överskottsutdelning från Kommuninvest beroende på nya regler).

4.9.8 Soliditet

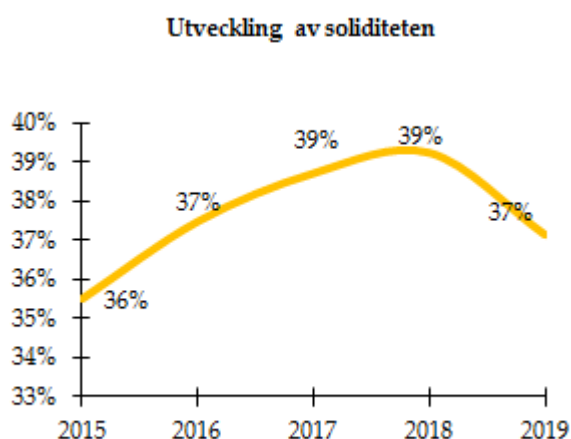
2019 uppgick soliditeten till 37 procent. Soliditet på 37 procent betyder att kommunens tillgångar till 37 procent är finansierade med egna medel och 63 procent har finansierats genom lån.

Minskningen på 2 % från 2018 beror på att ett minusresultat har redovisats för 2019 på 11,5 mnkr som därmed minskar det eget kapital.

Det övergripande målet om att Torsby kommuns soliditet ska öka med en procent per år nås därmed inte.

Vi har även under 2019 finansierat våra investeringar med egna medel.

Pensioner som intjänats före 1998 redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Dessa räknas därför inte in i soliditeten.

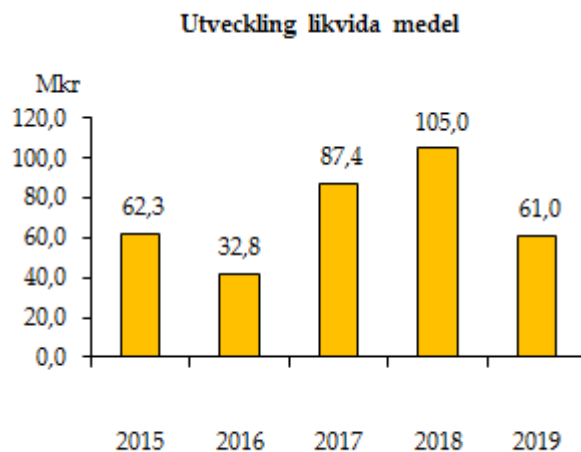

4.9.9 Likvida medel

De likvida medlen är pengar som kommunen snabbt kan ta i anspråk, det vill säga kassa och bankmedel. Vid årets slut uppgick de likvida medlen till 61 mnkr vilket var 44 mnkr lägre än 2018. Att de likvida medlen är så pass mycket lägre beror på att verksamhetens nettokostnader har ökat kraftigt och redovisar kostnader högt över budget. Tidigare tillfälliga bidrag för flyktingmottagande har fasats ut i stort sett helt.

Investeringsstakten har också under 2019 ökat något då det är flera stora projekt igång.

Rörelsekapitalet, som är skillnaden mellan omsättningstillgångar (kortfristiga fordringar och likvida medel) och kortfristiga skulder, minskade 2019 från -11 mnkr till -51 mnkr. Ett negativt rörelsekapital betyder att kommunens likvida medel inte räcker till att betala alla kortfristiga skulder. Detta gör att kommunen behöver låna för drift,

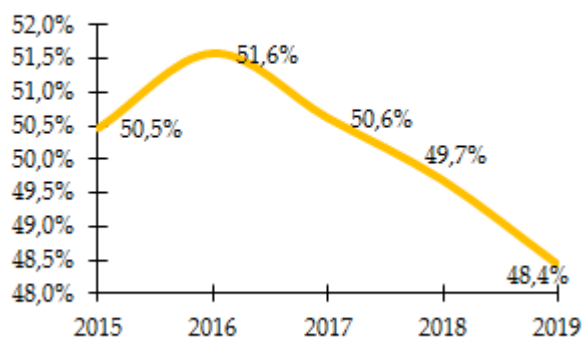
4.9.10 Finansieringsgrad

Vid bokslutet uppgick skulden på kommunens anläggningslån till 361,4 mkr, vilket var i samma nivå som föregående år. Årets investeringar har finansierats med egna medel. Därför har kommunen inte haft utrymme för att amorterat på sina lån under året.

Diagrammet nedan visar lånefinansieringsgraden, som är relationen mellan den totala långfristiga låneskulden och summan av anläggningstillgångar och visar hur stor del av kommunens anläggningar som har finansierats med lån och hur stor del som är finansierat med egna medel. En sjunkande procentsats visar att en lägre andel finansieras med lån och en större andel med egna medel. Att lånefinansieringsgraden har minskat de tre senaste åren beror på att investeringarna har varit något högre under både 2017, 2018 och 2019 jämfört med 2016 samtidigt som inga nya lån har tagits. Att investeringsstakten har varit låg tidigare år har återspeglats i de likvida medel som varit höga per 31 december

under några år. Dock har de likvida medlen minskat per den 31 december 2019. Detta beror både på en ökad investeringstakt med även på att driftkostnader varit större än de löpande intäkter. Därmed är bedömningen att nyupplåning behöver göras under år 2020.

Lånefinansieringsgrad

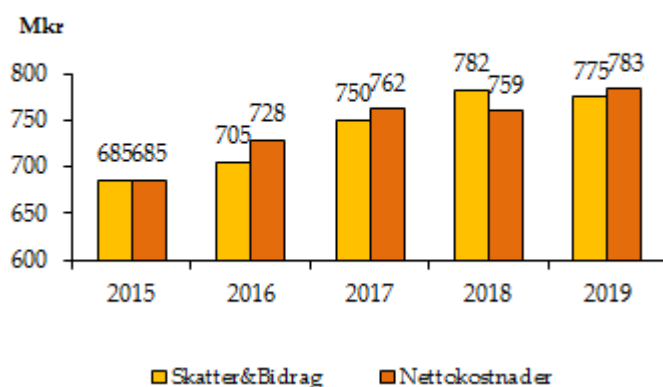

4.9.11 Utveckling av nettokostnader

Nettokostnaden är skillnaden mellan intäkter och kostnader. Ökningen av nettokostnaden ska inte vara större än ökningen av skatte- och bidragsintäkter, för att kommunen inte ska riskera att få underskott i sina verksamheter.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av nettokostnader och skatte- och bidragsintäkter. Under 2019 har nettokostnaderna överstigit skatte- och bidragsintäkter.

Utveckling av nettokostnad & skatte- och bidragsintäkter

4.9.12 Investeringsredovisning

Nämnd (tkr)	Total budget	Redovisat 2019-12-31	Avvikelse	(%)	Redovisat 2018-12-31
Kommunstyrelsen	-134 842	-63 661	71 180	47,2%	-52 710
Barn- och utbildningsnämnden	-3 324	-1 893	1 431	56,9%	-518
Socialnämnden	-1 810	-1 136	674	62,8%	-248
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	-4 337	-806	3 531	18,6%	-113
Summa investeringar totalt	-144 312	-67 496	76 816	46,8%	-53 589

Den totala investeringsbudgeten är på dryg 144 mnkr och största delen av den avser tekniska avdelningen; 124 mnkr.

Under året finns några större investeringar; en pågående utbyggnad av Frykenskolan som påbörjades 2019 och som kommer att slutföras under 2020, den ska vara inflyttningsklart till höstterminen 2020. Under 2019 har 19,5 mnkr investerats.

Utbyggnad av Ransby reningsverk pågår och är ett flerårsprojekt. Under 2019 har investeringar gjorts för 4,4 mnkr.

Ett nytt konstsnösystem har installerats vid Torsby sportcenter för 8,5 mnkr.

De flesta investeringar följer planen för reinvesteringar.

4.10 Väsentliga personalförhållanden

4.10.1 Kommunens personal

Antal medarbetare och åldersstruktur

Kommunen har 1 096 personer med tillsvidareanställningar 2019. Antalet årsarbetare uppgår till 1 202,34.

Antal årsarbetare*

Förvaltning	Antal					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunstyrelsen	281,1	270,9	271,41	305,6	284,02	296,09
Barn- och utbildningsnämnden	360,1	366,6	405,66	395,7	375,58	380,12
Socialnämnden	502,5	530,4	570,94	543,5	500,68	492,12
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	16,6	15,8	15,24	11,8	11,01	10,06
Överförmyndarnämnden	1,5	1,4	2,05	2,1	1,74	2,12
Extra tjänster					55,66	21,83
Summa	1 161,8	1 185,1	1 265,3	1 258,7	1 228,69	1 202,34

*Årsarbetare anger hur många anställda kommunen skulle haft om den faktiska sysselsättningen för månadsavlönade och antalet timmar för timavlönade summerats till heltidsanställningar

Antal tillsvidareanställda per förvaltning och ålder

Förvaltning	20-29	30-39	40-49	50-59	60-	Summa
Kommunstyrelsen	8	33	67	69	57	234
Barn- och utbildningsnämnden	12	54	88	124	60	338
Socialnämnden	43	83	114	166	106	512
Miljö/bygg och räddningsnämnden	0	3	1	5	2	11
Överförmyndarnämnden	0	0	1	1	0	2
Summa	63	173	271	365	225	1 097

För 2019 är totalen 1 097 st (varav 1 045 st tillsvidare hel/deltid och 52 st vilande). Det är en minskning av antalet anställda från 2018 med 16 personer (2018 var antalet tillsvidare anställda 1 113 st)

Medelåldern bland Torsby kommuns tillsvidareanställda är 49 år. Den "äldsta" personalgruppen finns inom kommunstyrelsen förvaltningen och miljö-, bygg- och räddningsnämnden, där medelåldern är 50 år.

Prognos pensionsavgångar per förvaltning

Förvaltning	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	4	3	11	20	5	7
Barn- och utbildningsnämnden	6	11	3	10	10	10
Socialnämnden	11	11	13	16	20	21
Miljö/bygg och räddningsnämnden	1	1	2	5	0	0
Totalt	22	26	29	51	35	38

Könsfördelning och sysselsättningsgrad

Av de tillsvidareanställda är ca 82 % kvinnor och 18% män. Mest kvinnodominerad är omsorgsförvaltningen där 92,5 % av de tillsvidareanställda är kvinnor.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i kommunen är 93,2 %. Lägst sysselsättningsgrad har kvinnor inom Miljö-/Bygg- och Räddningsförvaltningen med 79,2 %. Högst är den bland män i Miljö-/Bygg- och Räddningsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen med 100 %, tätt följt av män i Kommunstyrelsens förvaltning med 98,5 %.

Av kommunens totalt 1 097 tillsvidareanställda arbetar 340 personer deltid, vilket motsvarar 30,6 %. 256 personer arbetar inom socialförvaltningen. Det är stor kvinnodominans inom deltid, 91,5 % utgörs av kvinnor.

Lön

Medellönen (heltid) för tillsvidareanställda kvinnor är 29 655 kr/månad. Motsvarande för männen är 32 817 kr/månad. Räknet utifrån ett heltidsmått utgör kvinnornas lön 90,36 % av männens.

Medellön per förvaltning och kön

Förvaltning	Kvinnor	Män	Totalt
Barn och utbildningsförvaltning	31 915	35 485	32 549
Kommunstyrelsens förvaltning	30 188	33 050	31 294
Miljö/-, bygg och räddningsförvaltning	35 414	36 190	35 766
Socialförvaltning	28 095	27 275	28 069
Överförmyndarförvaltning	29 675	-	29 675
Totalt	29 655	32 817	30 211

Medianlön per förvaltning

Förvaltning	Median kvinnor	Median män	Median samtliga
Barn och utbildningsförvaltning	32 275	36 750	33 000
Kommunstyrelsens förvaltning	26 500	28 500	27 700
Miljö-, bygg och räddningsförvaltning	36 350	34 700	35 800
Socialförvaltning	27 295	26 420	27 200
Överförmyndarförvaltning	29 675	-	29 675

Utfall lönerrevision

Per avtalsområde	Procentuella påslag		
	Rek. Lägsta nivå KS	Rek. Lägsta nivå avtal	Verkligt utfall
DIK	2,5		3,09
Sv Arbetsterapeuter	2,5		3,86
Ledarna	2,5		2,92
Läraryrket	2,5		2,52
Lärarnas riksförbund	2,5		2,50
SSR	2,5		2,67
Sveriges ingenjörer	2,3		2,99
Vision	2,5		2,82
Vårdförbundet	2,5		3,23
Fysioterapeuter	2,5		3,05

Per avtalsområde	Kronpåslag		
	Rek. Lägsta nivå KS	Rek. Lägsta nivå avtal	Verkligt utfall
Kommunal lägsta nivå enl avtal	540		540,04
Inkl extra utrymme enligt avtal 0,003%	617,18		619,45

4.10.2 Sjukfrånvaro

Under 2019 ökade den totala sjukfrånvaron bland anställda (alla anställningsformer) i Torsby kommun, i jämförelse med 2018. Sjukfrånvaron 2019 landar på 4,83 %. (2018: 4,42 %).

OSA-målet för Torsby kommun är att ha en sjukfrånvaro som ej överstiger 5 %, vilket innebär att trenden med ökad sjukfrånvaro/år behöver brytas.

Sjukfrånvaron är fortsatt högre bland kvinnor än bland män. Kvinnors totala sjukfrånvaro 2019 är betydande högre än föregående år. Bland män är däremot sjukfrånvaron lägre än 2018.

Sjukfrånvaro som pågått 60 dagar eller mer har även den ökat sedan fjolåret. Drygt en tredjedel av all sjukfrånvaro pågår minst 60 dagar.

Jämför man olika åldersgrupper är sjukfrånvarotiden även i år som högst bland anställda i åldersgruppen 50 år eller äldre (5,81 %). Den har stigit något från föregående år. För anställda mellan 30-49 år har sjukfrånvaron ökat med 0,7 %. Bland de yngsta medarbetarna, 29 år eller yngre, ser vi också en ökning från 2018, men den är fortsatt lägre än vid redovisningen 2017.

Total sjukfrånvarotid av tillgänglig arbetstid, samtliga anställningsformer

Sjukfrånvarotid - samtliga anställda	Totalt i % 2019	Totalt i % 2018
Total sjukfrånvaro	4,83	4,42
Summa tid med långtidssjukfrånvaro (60dgr el mer)	37,58	31,39
Sjukfrånvarotid för kvinnor	5,33	4,75
Sjukfrånvarotid för män	3,23	3,41
Sjukfrånvarotid 29 år eller yngre	2,80	2,42
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år	4,13	4,06
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år och äldre	5,81	5,12

Sedan några år tillbaka har det funnits ett intresse för Torsby kommuns arbete med arbetsmiljö och hälsa/rehabilitering, delvis mot bakgrund av att kommunen under åren 2014–2016 redovisade lägst sjukfrånvaro av Sveriges alla kommuner. Under 2017 hade endast en kommun lägre sjukfrånvaro. 2018 hade vi fortsatt låg sjukfrånvaro i jämförelse med Sveriges kommuner och den lägsta bland Värmlands kommuner.

Även under 2019 har det funnits intresse för Torsby kommuns arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbete. HR-avdelningen har i olika sammanhang fått berätta om det arbete som pågår vad gäller arbetsmiljö och rehabilitering.

Under 2019 har barn- och utbildningsnämnden den procentuellt lägsta sjukfrånvaron bland medarbetarna och har sänkt sin totala sjukfrånvaro med 0,8 % sedan föregående år. Miljö-, bygg- och räddningsnämnden hade, i procent, den högsta sjukfrånvaron. Man ska vara klar över att det är en förhållandevis liten nämnd till antalet anställda därför kan några få sjukdomsfall ge stor påverkan

på utfallet.

Såväl kommunstyrelsen som socialnämnden redovisar en ökad total sjukfrånvaro under 2019. I socialnämnden har sjukfrånvaron ökat anmärkningsvärt under året, (+ 1,3 %). Sjukfrånvaron ligger i den nämnden över det satta målet för hela kommunen (max 5,0 %).

Vad gäller sjukfrånvaro som pågått 60 dagar eller mer så är den i procent högst i miljö-, bygg- och räddningsnämnden. Kommunstyrelsen är den förvaltning som procentuellt av alla sjukskrivningar har minst långtidssjukskrivna bland personalen.

Total sjukfrånvarotid i procent per förvaltning samt hur stor del av sjukfrånvaron som pågick 60 dagar eller mer

Förvaltning	Total sjukfrånvarotid	60 dagar eller mer
Kommunstyrelsen inkl fritid och kultur	4,36	34,27
Barn- och utbildningsnämnden	3,50	39,32
Socialnämnden	6,02	37,99
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	9,17	55,39

5 Räkenskaper

5.1 Redovisning för kommunen och koncernen

5.1.1 Resultaträkning

tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter		295 195	303 583	364 321	371 387
Verksamhetens kostnader	XIII	-1 037 960	-1 025 393	-1 085 001	-1 066 265
Avskrivningar enligt plan	I	-40 397	-37 273	-55 504	-48 031
Avskrivningar utöver plan	I	0	0	-34	0
Verksamhetens nettokostnader		-783 162	-759 083	-776 219	-742 908
Skatteintäkter	II	507 436	507 415	507 436	507 415
Generella statsbidrag och utjämning		265 423	267 215	265 423	267 215
Finansiella intäkter		1 805	2 746	4 468	2 749
Finansiella kostnader		-3 026	-4 358	-6 470	-7 574
Minoritetens andel av resultatet		0	0	28	9
Årets skatt		0	0	-835	-2 811
Resultat före extraordinära poster		-11 524	13 935	-6 169	24 094
Årets resultat	III	-11 524	13 935	-6 169	24 094

5.1.2 Balansräkning

tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
Tillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	IV	681 907	659 162	983 252	940 558
Maskiner och inventarier	V	34 237	29 98	36 146	31 017
		716 144	689 150	1 019 398	971 576
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Värdepapper och andelar		8 748	15 431	8 699	15 385
Långfristiga fordringar		9 589	10 964	435	1 622
Bidrag till statlig infrastruktur	X	11 560	11 783	11 560	11 783
		29 897	38 178	20 694	28 789

tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
Summa anläggningstillgångar		746 040	727 328	1 040 091	1 000 365
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd		936	1 121	1 047	1 393
Fordringar	VI	62 268	36 629	68 117	37 843
Kassa och bank	VII	60 669	104 990	81 156	133 555
Summa omsättningstillgångar		123 873	142 741	150 320	172 790
Summa tillgångar		869 913	870 068	1 190 411	1 173 156
Eget kapital, avsättningar och skulder					
<i>Eget kapital</i>	VIII				
Anläggningskapital		374 601	352 486	463 108	438 178
Rörelsekapital		-51 504	-11 181	-48 163	-7 760
Summa eget kapital		323 097	341 305	414 944	430 418
Minoritetens andel		0	0	0	1 804
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner med mera	IX	10 039	6 442	13 484	9 982
Andra avsättningar	X	0	7 000	0	7 000
Summa avsättningar		10 039	13 442	13 484	16 982
<i>Långfristiga skulder</i>					
Anläggningslån	XI	361 400	361 400	563 500	543 402
Summa långfristiga skulder		361 400	361 400	563 500	543 402
<i>Kortfristiga skulder</i>					
Leverantörsskulder		29 616	32 236	38 518	40 638
Checkräkningskredit (limit 30 000 tkr)		0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder		145 761	121 685	159 965	139 913
Summa kortfristiga skulder		175 377	153 921	198 483	180 551
Summa eget kapital och skulder		869 913	870 068	1 190 411	1 173 156

5.1.3 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Tusentals kronor	Not	kommunen 2019-12-31	kommunen 2018-12-31	koncernen 2019-12-31	koncernen 2018-12-31
Borgensåtaganden		206 523	185 656	81	119
Garanterade lånelöften					
Pensionsförpliktelser	XII	300 067	311 494	300 067	311 494
Investeringsbidrag med villk återbet skyldighet				0	0
Garantiåtaganden Fastigo				159	143
Företagsinteckningar				245	245
Fastighetsinteckningar				0	0
Summa		506 590	497 150	300 552	312 001

Torsby kommun har i april 1997 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och landsting/regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Torsby kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Torsby kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 652 146 722 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 650 389 624 kronor.

5.1.4 Fem år i sammandrag, kommunen

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Resultaträkning					
Verksamhetens nettokostnader	-783	-759	-761	-728	-684
Skatter och bidrag	773	775	782	750	705
Finansnetto	-1	-2	-4	-5	-7
Årets resultat	-11	14	17	17	14

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Balansräkning					
Mark och byggnader	682	659	659	643	655
Maskiner och inventarier	34	30	19	19	21
Värdepapper, aktier och andelar	9	15	15	15	15
Långfristiga fordringar	10	11	9	24	25
Bidrag till statlig infrastruktur	11	12	12	0	0
Pågående arbeten	0	0	0	0	0
Summa anläggningstillgångar	746	727	714	701	716
Övriga fordringar	63	38	45	84	47
Kassa och bank	61	105	87	42	62
Summa omsättningstillgångar	124	143	132	126	109
Summa tillgångar	870	870	846	827	825
Anläggningskapital	375	353	342	336	351
Rörelsekapital	-52	-11	-15	-26	-57
Summa eget kapital	323	342	327	310	294
Avsättningar pensioner	10	6	4	4	4
Andra avsättningar	0	7	7		
Anläggningslån	361	361	361	361	361
Kortfristiga skulder	176	154	147	152	166
Summa eget kapital och skulder	870	870	846	827	825
Folkmängd 31/12	11 616	11 719	11 890	12 169	11 910

5.1.5 Kassaflödesanalys

(tkr)	Kommunen Bokslut 2019	Kommunen Bokslut 2018	Koncernen Bokslut 2019	Koncernen Bokslut 2018
<i>Den löpande verksamheten</i>				
Årets resultat	-11 524	13 935	-6 169	24 094
<i>Justeringar:</i>				
Avskrivningar	40 397	37 273	55 505	48 031
Avskrivningar utöver plan	0	0	34	0
Övriga justeringar			0	0
Avsättningar/minoritetsintressen	-3 403	2 906	-5 302	3 166
Realisationsresultat	-346	-338	-346	-338
Överföring till eget kapital	-6 684	0	-9 306	0
Förändring förråd	185	105	346	-13
Förändring kortfristiga fordringar	-25 639	6 457	-30 274	5 610
Förändring leverantörsskulder	-2 620	2 901	-2 120	2 151
Förändring övriga kortfristiga skulder	24 076	4 516	19 504	7 969
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>	14 444	67 755	21 873	90 670
<i>Investeringsverksamheten</i>				
Inköp av inventarier	-14 479	-14 722	-11 997	-15 458
Försäljning av inventarier	105	0	620	737
Inköp av anläggningstillgångar	-20 948	-16 351	-44 953	-27 433
Försäljning av anläggningstillgångar	346	5 885	346	5 888
Pågående arbeten	-32 069	-22 516	-46 481	-42 856
Aktier och andelar	6 683	-586	6 686	-586
Ökning/minskning av finansiella fordringar	1 375	-2 063	1 187	-1 622
Ökning/minskning statlig infrastruktur	223	200	223	200
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>	-58 765	-50 153	-94 370	-81 130
<i>Finansieringsverksamheten</i>				
Nya lån	0	0	25 000	0
Minskning långfristiga fordringar	0	0	0	0
Förändring övriga långfristiga skulder	0	0	0	0
Checkräkningskredit	0	0	0	0
Amorteringar	0	0	-4 095	-3 602
Justering kortfristig del av långfristig skuld	0	0	-807	1
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>	0	0	20 098	-3 601
Årets kassaflöde	-44 321	17 602	-52 399	5 940
IB Likvida medel	104 990	87 388	133 555	127 615
UB Likvida medel	60 669	104 990	81 156	133 555

5.1.6 Redovisning VA-verksamhet

Från 2007 gäller en ny vattenlag. I lagen föreskrivs att kostnader och intäkter för vatten- och avloppshantering ska särredovisas i kommunernas årsredovisning.

Viktiga händelser under året

- Projektering av nytt reningsverk i Ransby.
- Utbyte av centrifug och rensil i reningsverket i Ransby färdigställt.
- Utredning för nytt vattenverk i Branäs.
- Lantmäteriförrättningar pågår för ledningar och vattenverk i Branäs.
- Nytt borrhål i Bograngen i drift.
- Matarledning till Korpen i Branäs färdigställd.
- Brott på råvattenledning Torsby orsakade större störning på dricksvattendistributionen.
- Moderniseringen av det överordnade övervakningssystemet har fortsatt i VA-verken.
- Installerat nya UV-ljus i vattenverken för att säkra vattenkvalitén.
- Ett antal nya vattenabonnenter och anslutningar.
- Utöver ovanstående har saneringsarbeten utförts på VA-ledningar såsom ventilbyten, brunnsjusteringar samt utbyte av gamla ledningar mm.
- Renoverat biobädd vid Ransby reningsverk.
- Ny råvattenledning mellan grundvattenbrunn och Torsby vattenverk.

Framtid

Utmaningar 2020 och kommande år

- Ett flertal vattenläckor och ledningsstopp med driftstörningar och stora kostnader som följd har inträffat under året och sannolikt kommer det att fortsätta tills dess att större delar av ledningsnätet blir utbytt.
- Inläckage i det kommunala spillvattennätet är stort i samtliga områden.
- Belastningen på Torsby reningsverk ökar.
- Sanering av ledningsnätet i Branäs pågår kontinuerligt.

Resultaträkning, vatten och avlopp

(tkr)	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter			
Brukningavgifter	30 244	30 960	28 623
Interna intäkter	2 628	2 690	2 909
	32 872	33 650	31 532
Verksamhetens kostnader			
Externa kostnader	-24 253	-23 693	-22 604
Interna kostnader	-2 454	-3 720	-2 345
Avskrivningar	-4 211	-4 210	-3 946
	-30 918	-31 623	-28 895

(tkr)	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018
Verksamhetens nettokostnader	1 954	2 027	2 637
Finansiella intäkter	0		0
Finansiella kostnader	-2 654	-2 727	-2 637
Periodens driftresultat	-700	-700	0
Skattebidrag			
Årets resultat	-700	-700	0

Balansräkning, vatten och avlopp

(tkr)	Bokslut 2019-12-31	Bokslut 2018-12-31
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	87 133	85 814
Summa anläggningstillgångar	87 133	85 814
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	2 938	3 965
Övriga fordringar	0	0
Summa omsättningstillgångar	2 938	3 965
Summa tillgångar	90 071	89 779
Eget kapital	43 082	43 082
Balanserat resultat	-8 725	-8 725
Årets resultat	-700	0
Summa eget kapital	33 657	34 357
Långfristiga skulder		
Lån från kommunen	47 052	46 340
Summa långfristiga skulder	47 052	46 340
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1 953	4 556
Övriga skulder	7 409	4 526
Summa kortfristiga skulder	9 362	9 082
Summa skulder och eget kapital	90 071	89 779

5.1.7 Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett enligt god redovisningssed. Årsredovisningen har upprättats enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning och i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

- Från RKR (Rådet för kommunal redovisning) har en ny rekommendation kommit som tillämpas från och med 2019; RKR R4 materiella anläggningstillgångar. Från och med 2017 tillämpar Torsby kommun komponentavskrivning fullt ut på nya investeringar. Komponentavskrivning har också tillämpats från och med 2017 på äldre investeringar som har ett restvärde på 5 mnkr och högre. Torsby bostäder redovisar från och med 2016 enligt det nya regelverket, K3.
- Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har redovisats enligt god redovisningssed.
- Upplupna kostnads- och intäktsräntor per den 31 december 2019 har bokförts om de varit av väsentlig storlek.
- Fakturor utställda efter den 31 december 2019 är periodiserade till den period de hör till.
- Statsbidrag och skatteintäkter har beräknats enligt gällande rekommendationer vid bokslutstillfället.
- Semesterlöneskuld, okompenserad övertid samt sociala avgifter på dessa är bokförda som en kortfristig skuld.
- Kommunens pensionskuld för beräknade pensionsutbetalningar till arbetstagare och pensionärer återfinns i bokslutet som tre olika delar, allt redovisat enligt gällande lagar och rekommendationer. Avsättningar för pensioner omfattar kompletterande ålderspension samt garantipensioner. Den skuld som avsåg intjänade pensioner under åren 1998 och 1999 samt vissa regleringsposter därefter har betalats 2004. Intjänad pension från och med år 2000, det vill säga den individuella pensionen, kostnadsbokförs under intjänandeåret och utbetalas i början av nästkommande år. I bokslutet redovisas denna skuld som en kortfristig skuld. Intjänade pensioner före 1998 återfinns i bokslutet under ansvarsförbindelser och ingår alltså inte i balansräkningen.
- Anläggningstillgångarna har i balansräkningen redovisats till anskaffningsvärdet efter avdrag för investeringsbidrag och planenliga avskrivningar. Avskrivningarna görs efter en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod efter viss vägledning av SKL:s förslag till avskrivningar.
- Kapitalkostnader beräknas enligt nominell metod. Avskrivningar beräknas på tillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärde. Internränta beräknas på bokfört värde. År 2019 uppgick internräntan till 3,2 procent.
- Sammanställd redovisning har gjorts enligt lag.
- Externredovisning: I den externa resultaträkningen har alla interna debiteringar som hyror, avgifter och tjänster eliminerats.
- Leasingkostnader (14 087 tkr) har redovisats enligt reglerna för operationell

leasing.

5.1.8 Begreppsförklaringar

- Anläggningstillgångar = Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk.
- Anläggningsskapital = Skillnad mellan anläggningstillgångarna och de långfristiga skulderna.
- Avskrivning = Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar.
- Balansräkning = Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen har använt sitt kapital respektive hur kapitalet har anskaffats.
- Eget kapital = Den del av tillgångarna som är finansierade med egna medel. Delas upp i rörelsekapital och anläggningsskapital.
- Kapitalkostnad = Benämning för internränta och avskrivningar.
- Kortfristig skuld = Skulder med löptid kortare än ett år.
- Nettokostnad = Verksamhetens driftkostnad efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar.
- Omsättningstillgångar = Tillgångar ej avsedda för långvarigt bruk (till exempel kundfordringar, förråd, bank, kassa).
- Periodisering = Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder i vilka de verkligen uppstår.
- Resultaträkning = Visar hur det egna kapitalet har förändrats under året.
- Rörelsekapital = Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.
- Soliditet = Visar hur stor del av det totala kapitalet som är eget kapital.
- Finansnetto = Finansiella intäkter (till exempel räntor) minus finansiella kostnader (till exempel räntor på våra lån).

5.1.9 Noter

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
Not I				
Avskrivningar				
Byggnader	-34 272	-33 033	-45 039	-43 474
Nedskrivningar	0	0	-3 700	0
Avskrivningar utöver plan	0	0	-34	
Inventarier	-6 125	-4 240	-6 766	-4 557
	-40 397	-37 273	-55 539	-48 031
Not II				
Skatte- och bidragsintäkter				
Skatteintäkter	512 201	509 924		
Skatteavräkning	-4 765	-2 509		
Kommunalekonomisk utjämning	220 010	223 034		
Kommunal fastighetsavgift	27 252	26 727		
LSS-utjämningsbidrag/avgift	18 162	17 454		
Sysselsättningsstöd				
	772 860	774 630		
Redovisade skatteintäkter				
Preliminär skatteinbetalning under året	512 201	509 924		
Slutavräkning innevarande år	280	-724		
Slutavräkning föregående år	-5 045	-1 785		
	507 436	507 415		
Not III				
Årets resultat				
Torsby kommun			-11 524	13 935
Torsby Förvaltnings AB			3	-12
Torsby Flygplats AB			1	0
Fritid i Nordvärmland AB			-140	-46
Torsby Bostäder AB			2 519	8 026
Torsby Utvecklings AB			10	84
Koncernmässiga justeringar			2 962	2 107
			-6 169	24 094

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
Not IV				
Byggnader och mark				
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	1 194 497	1 198 076	1 591 159	1 563 316
Nyanskaffningar	57 017	38 532	91 434	69 954
varav pågående arbete	32 069	22 516	46 481	42 856
Avyttringar, utrangeringar och korrigeringar	-256	-42 111	-256	-42 111
	1 251 258	1 194 497	1 682 337	1 591 159
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-535 335	-539 201	-650 601	-644 026
varav ackumulerade nedskrivningar	-84 301	-84 301	-99 301	-99 301
Avyttringar, utrangeringar och korrigeringar	256	36 900	256	36 900
Årets avskrivning enligt plan	-34 272	-33 033	-45 039	-43 474
Nedskrivningar			-3 700	0
	-569 351	-535 335	-699 084	-650 601
Bokfört värde vid årets slut	681 907	659 162	983 252	940 558
varav VA-anläggningar	87 133	85 814	87 133	85 814
Genomsnittlig nyttjandeperiod	31,48	32,84		
Bokfört värde per fastighetskategori				
Markreserv	7 294	7 294	7 294	7 294
Verksamhetsfastigheter	328 973	314 272	328 973	314 272
Affärsfastigheter	131 894	131 808	433 239	413 204
Publika fastigheter	73 786	74 339	73 786	74 339
Fastigheter för annan verksamhet	103 187	105 683	103 187	105 683
Övriga fastigheter	24 468	13 969	24 468	13 969
Exploateringsfastigheter	3 335	2 827	3 335	2 827
Skogsfastigheter	8 970	8 970	8 970	8 970
Bokfört värde totalt för samtliga kategorier	681 907	659 162	983 252	940 558

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
Not V				
Maskiner och inventarier				
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	89 791	75 070	96 561	84 990
Nyanskaffningar	10 479	14 721	11 997	15 457
Avyttringar och utrangeringar	-129	0	-1 326	-3 886
	100 141	89 791	107 232	96 561
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>				
Vid årets början	-59 804	-55 564	-65 543	-64 136
varav ackumulerade nedskrivningar	-194	-194	-194	-194
Avyttringar och utrangeringar	25	0	1 222	3 150
Årets avskrivning enligt plan	-6 125	-4 240	-6 766	-4 557
Avskrivning utöver plan				
	-65 904	-59 804	-71 086	-65 543
Bokfört värde vid årets slut	34 237	29 987	36 146	31 017
Genomsnittlig nyttjandeperiod	11	12,7		
Not VI				
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	13 629	14 623	12 380	15 115
Skattefordringar	7 328	-16 827	7 407	-16 723
Interimsfordringar	41 230	37 989	48 279	38 615
Övriga fordringar	81	844	51	836
Kortfristiga placeringar			0	
Summa kortfristiga fordringar	62 268	36 629	68 117	37 843
Not VII				
Kassa och bank				
Torsby kommun			60 669	104 990
Torsby Förvaltnings AB			7 732	516
Torsby Flygplats AB			2 853	2 554
Fritid i Nordvärmland AB			0	9 123
Torsby Bostäder AB			9 395	15 114
Torsby Utvecklings AB (49%)			507	1 258
Summa kassa och bank			81 156	133 555

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
Not VIII				
Eget kapital				
Koncernen				
Ingående eget kapital	341 305	327 370	430 418	406 323
Uppskrivning andelar Kommuninvest	-6 683	0	-6 683	0
Årets resultat	-11 524	13 935	-6 169	24 094
Minoritetens andel	0	0	0	0
Övriga koncernmässiga justeringar	0	0	-2 622	1
Utgående eget kapital koncernen	323 097	341 305	414 944	430 418
<i>Kommunen</i>				
<i>Anläggningskapital</i>				
Anläggningstillgångar	746 040	727 328		
Anläggningslån	-361 400	-361 400		
Pensionsskuld	-10 039	-6 442		
Andra avsättningar	0	-7 000		
Summa	374 601	352 486		
<i>Rörelsekapital</i>				
Omsättningstillgångar	123 873	142 741		
Kortfristiga skulder	-175 377	-153 921		
Summa	-51 504	-11 181		
Totalt eget kapital kommunen	323 097	341 305		
Not IX				
Pensionsavsättningar				
Ingående avsättning	6 442	3 536		
Pensionsutbetalningar	-948	-489		
Nyintjänad pension	504	2 797		
Ränte- och basbeloppsuppräkringar	186	84		
Förändring av löneskatt	702	567		
Övriga regleringar	3 153	-53		
	10 039	6 442		

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
Not X				
Bidrag till statlig infrastruktur				
Ingående bidrag till statlig infrastruktur	12 000	12 000	12 000	12 000
Utbetalt bidrag till infrastruktur under året	0	0	0	0
Avsättning infrastruktur	0	0	0	0
	12 000	12 000	12 000	12 000
Upplösning statlig infrastruktur				
Ingående upplösning statlig infrastruktur	-217	-17	-217	-17
Årets upplösning	-223	-200	-223	-200
	-440	-217	-440	-217
Bokfört värde vid årets slut	11 560	11 783	11 560	11 783
Andra avsättningar				
Avsatt för infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	7 000	7 000	7 000	7 000
Periodens avsättningar	0	0	0	0
Ianspråktaga avsättningar	-7 000	0	-7 000	0
Utgående avsättningar	0	7 000	0	7 000
Not XI				
Långfristiga skulder				
Ingående skuld	361 400	361 400	543 402	547 003
Nya lån	0	0	25 000	
Övriga långfristiga skulder	0	0		
Amorteringar	0	0	-4 095	-3 602
Återföring uppbokade amorteringar 2018	0	0	3 535	3 536
Uppbokning beräknade amorteringar 2019	0	0	-4 342	-3 535
Utgående skuld	361 400	361 400	563 500	543 402

	Kommunen 2019-12-31	Kommunen 2018-12-31	Koncernen 2019-12-31	Koncernen 2018-12-31
<i>Fördelning anläggningslån</i>				
Torsby kommun			361 400	361 400
Torsby Bostäder AB			202 100	182 002
Fritid i Nordvärmland AB				
TUAB (49%)				
Övriga långfristiga skulder				
<i>Summa</i>			563 500	543 402
Långfristiga lån				
Förfaller till räntejustering enligt följande				
Inom 1 år	162 630	213 226		
2-5 år	198 770	148 174		
	361 400	361 400		
Not XII				
Pensionsförpliktelser				
Ingående avsättning	311 494	330 987		
Pensionsutbetalningar	-15 418	-14 519		
Ränte- och basbeloppsuppräknings	7 862	5 881		
Förändring av löneskatt	-2 231	-3 806		
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0		
Övriga regleringar	-1 640	-7 049		
Garanterad pensionsnivå	0	0		
	300 067	311 494		
Not XIII				
Kostnad för räkenskapsrevision	97 500	97 500		

5.1.10 Revisionsberättelse

TORSBY KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

Till
Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer i Torsby kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer även verksamheten som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisorernas analyser av väsentlighet och risk har varit vägledande för valet av granskningsinsatser och har utgjort grunden till revisionsplanen för verksamhetsåret 2019.

Vi har löpande tagit del av styrelsens och nämndernas verksamhet via protokoll och andra beslutsunderlag, samt genom samtal med förtroendevalda och tjänstemän. Vidare har räkenskaperna samt den interna kontrollen granskats. Träffar har genomförts med vår uppdragsgivare, kommunfullmäktiges presidium. KPMG har biträtt oss vid revisionen.

Resultatet och omfattningen av genomförd granskning framgår nedan och i bilaga 1 Revisorernas redogörelse, bilaga 2 Lekmannarevisorernas granskningsrapporter, i bilaga 3 Revisionsberättelser från de kommunala företagen, i bilaga 4 Granskningsrapport för drifts- och servicenämnden samt i bilaga 5 Granskningsrapport för hjälpmedelsnämnden.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Torsby kommun inte i tillräcklig omfattning bedrivit verksamheten från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Inget av kommunens två finansiella mål har uppfyllts under 2019. Vår bedömning är därmed att resultatet av de finansiella målen inte är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

I kommunens övergripande avstämning av huruvida de tre huvudmålen kommer att uppnås år 2020 förväntas åtminstone två av de tre delmålen uppnås. Vår bedömning är att det är svårt att avgöra vad som krävs för att ett huvudmål ska anses vara uppfyllt. Flera av delmålen bedöms också vara svåra att mäta. Vi har av den anledningen avgränsat vår bedömning till att omfatta enbart de finansiella målen för god ekonomisk hushållning.

Sedan tidigare år har kommunen till följd av överskott inom vissa verksamheter skuldfört diverse framtida kostnader. I bokslutet 2019 uppgår denna reservering till **10,5 mkr**, vilket innebär en ökning jämfört med bokslutet 2018 om ca 5 mkr. Det är inte i överensstämmelse med god redovisningssed att reservera för framtida kostnader av löpande karaktär.

Vi bedömer att årsredovisningen, med undantag av felet ovan, i övrigt i allt väsentligt ger en rättvisande bild och i allt väsentligt upprättats enligt lag och god sed. Vi ser dock allvarligt på att årsredovisningen innehåller ett så pass stort fel, vilket har en väsentlig påverkan på det resultat som redovisas. Kommunrevisionen har i flera år påpekat felaktigheten i att reservera för framtida kostnader. Vi riktar allvarlig kritik mot kommunstyrelsen för avstegen mot redovisningslagsstiftning och god redovisningssed.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi ser med stor oro på kostnadsutvecklingen inom kommunens verksamheter och särskilt inom socialnämnden som redovisar en stor negativ budgetavvikelse. Kommunrevisionen har vid upprepade tillfällen särskilt följt och påtalat kostnadsutvecklingen inom socialnämndens verksamhet.

Vi riktar allvarlig kritik mot socialnämnden för bristande styrning och kontroll av ekonomin.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker, trots kritiken ovan, att kommunens årsredovisning godkänns.

Revisionsberättelsen är upprättad av de, av kommunfullmäktige valda revisorerna i Torsby kommun.

TORSBY KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

Med hänsyn till kommunallagens regler om jäv och kommunfullmäktiges beslut har nedanstående revisorer inte deltagit i revisionen av följande nämnd; Stig Renhult av barn- och utbildningsnämnden.

Torsby 2020-04-08

Anitha Syvertsson

Inger Larén

Anders Nilroth

Stig Renhult

- Bilaga 1 Revisorernas redogörelse 2019
- Bilaga 2 Lekmannarevisorernas granskningsrapporter 2019
- Bilaga 3 Revisionsberättelser från de kommunala företagen 2019
- Bilaga 4 Granskningsrapport drifts- och servicenämnden 2019
- Bilaga 5 Granskningsrapport hjälpmedelsnämnden 2019

De sakkunnigas rapporter har lämnats till fullmäktige löpande under året.